

T.C.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SPORTİF
FAALİYETLERE KATILIM DÜZEYİ VE İLETİŞİM
BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ
(KİLİS İLİ ÖRNEĞİ)**

Mehmet ÇOBAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

KAHRAMANMARAŞ 2018

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SPORTİF FAALİYETLERE
KATILIM DÜZEYİ VE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: KİLİS İLİ ÖRNEĞİ**

Mehmet ÇOBAN

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Haydar İŞLER

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Yunus YILDIRIM

KAHRAMANMARAŞ-2018

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü öğrencisi Mehmet ÇOBAN tarafından hazırlanan “*Ortaokul Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi Ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin incelenmesi: Kilis İli Örneği*” adlı bu tez, jürimiz tarafından 25.01.2018 tarihinde oy birliği ile Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Haydar İŞLER (DANIŞMAN)

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı/ KSÜ

Prof. Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY (ÜYE)

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı/ KSÜ

Doç. Dr. Yunus YILDIRIM (ÜYE)

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı/ MÜ

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof. Dr. Mehmet BOŞNAK

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, alıntı yapılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Mehmet ÇOBAN

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde araştırmaya katılan öğrencilere ve anketi uygulamada yardımlarını esirgemeyen okul müdürlerime, rehber öğretmenlerime ve meslektaşlarım beden eğitimi öğretmenlerine teşekkür ederim.

Bu araştırmanın planlanmasından, yazımına kadar her aşamasında bana yardımcı olan, yönlendiren ve sonsuz desteğini esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Dr. Öğr. Ü. Haydar İŞLER'e teşekkür ederim.

Bu süreçte benden yardımlarını esirgemeyen sayın hocam Prof. Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY hocama teşekkür ederim.

Bu dönemde bana yardımcı olan, destek veren Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi Bölümü Başkanı Dr. Öğr. Ü. Mehmet DALKILIÇ hocama da teşekkür ederim.

Bu süre zarfında her türlü yardım ve desteğini esirgemeyen beraber görev yaptığım Abdullah ÇEVİK'e teşekkür ederim.

Yüksek lisansa başlama aşamasında beni yönlendiren, tez süresince bana her türlü desteği veren ağabeyim Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan ÇOBAN'a teşekkürlerimi sunarım.

25.01.2018

Mehmet ÇOBAN

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, Ortaokul öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ve iletişim becerileri arasında bir ilişkinin olup olmadığını analiz etmektir. Ayrıca demografik özellikler itibarıyla spora katılım ve iletişim beceri düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek ise araştırmamızın bir diğer amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 2016-2017 öğretim yılında Kilis merkez (Atatürk Ortaokulu, Toki Ortaokulu, Uluğcan Ortaokulu) ve Elbeyli ilçesinde (Elbeyli Ortaokulu, Karacaoğlan Ortaokulu, Yenideğirmen Ortaokulu) eğitim gören Ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Yapılan alan çalışmasına 329 6. Sınıf öğrencisi, 215 7. Sınıf öğrencisi ve 141 8. Sınıf öğrencisi katılmıştır. Buna göre analizlere konu olan toplam öğrenci sayısı 685'dir.

Araştırmada uygulanan anket sorularına verilen yanıtlar bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS 16.0 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı ile değerlendirilmiştir. Elde edilen deneklere ait demografik özellikler sıklık (frekans) ve yüzde (%) olarak sunulmuştur. Anketten alınan puanlar ortalama ve standart sapma olarak verilmiştir. Sportif Faaliyetlere Katılım ve İletişim Beceri Düzeyi puanlarının normallik dağılımı Shapiro-Wilk testleri ile incelenmiştir. Veriler normal dağılım göstermediği için araştırma hipotezlerinin test edilmesinde non-parametrik testler kullanılmıştır. İkili grupların karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi, çoklu grupların karşılaştırılmasında Kruskal Wallis H testi ve Spearman korelasyon analizlerine başvurulmuştur. Değişken gruplar arasında ilişki olup olmadığını tespit etmek için ki-kare testi uygulanmıştır. Anlamlılık seviyesi 0,05 ve 0,01 olarak kabul edilmiştir. Ayrıca anket uygulamasında Ersanlı ve Balcı (1996) tarafından geliştirilen geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış İletişim Becerileri Envanteri kullanılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre Ortaokul öğrencilerinin spor faaliyetlere katılımının daha üst seviyeye çıkarmadaki en büyük etkenin çevre ve aile faktörü olduğu tespit edilmiştir. Buna göre çocukların daha fazla sportif faaliyetlere katılabilmesi için ailelerin çocuklarını spor yapmaya teşvik etmesi ve çocukların spor yapılabilecek alanlara rahatlıkla ulaşabilmelerinin sağlanması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İletişim becerileri, Kilis, Non-parametrik testler, Spor, Sportif faaliyet

Sayfa Sayısı: 63

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Haydar İŞLER

ABSTRACT

The main purpose of this study is to analyze whether there is a relationship between the level of participation of secondary school students in sporting activities and communication skills. Another aim of our research is to determine whether there is a significant difference between sport participation and communication skill level in terms of demographic characteristics. The sample of the researcher is middle school students studying in Kilis center (Ataturk Middle School, Toki Middle School, Uluğcan Middle School) and Elbeyli (Elbeyli Middle School, Karacaoğlan Middle School, New Middle School) in 2016-2017 academic year. 329 For the field study, 6th grade students, 215 7th grade students and 141 8th grade students participated. Accordingly, the total number of students subject to analysis is 685.

The answers to the questionnaires applied in the research were transferred to the computer environment and evaluated with SPSS 16.0 (Statistical Package for the Social Sciences) package program. The demographic characteristics of the obtained test subjects are presented as frequency (frequency) and percentage (%). The scores from the questionnaire are given as mean and standard deviation. The normality distribution of participation and communication Skill Level scores on sport activities was examined by Shapiro-Wilk tests. Non-parametric tests were used in the test of the research hypotheses since the data did not show normal distribution. Mann-Whitney U test was used for comparison of binary groups, Kruskal Wallis H test and Spearman correlation analysis were used for comparison of multiple groups. A chi-square test was used to determine whether there was a relationship between the variable groups. The level of significance is assumed to be 0.05 and 0.01. In addition, validity and reliability studies developed by Ersanlı and Balcı (1996) were used in the questionnaire application and Communication Skills Inventory was used.

According to the results of the analysis, it was determined that secondary school students' participation in sports activities is the biggest factor in bringing them to higher level as environment and family factor. This means that it is important for families to encourage their children to play sports and to ensure that children can easily reach the areas where sports can be done so that children can participate in more sporting activities.

Key words: Communication skills, Kilis, Non-parametric tests, Sport, Sportive activity

Page Number: 63

Supervisor: Ph. D. Professor Haydar İŞLER

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No:</u>
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
1. GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
1.1. Araştırmanın Konusu, Amacı Ve Önemi.....	3
2. GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. İletişim Kavramı ve İletişim Becerisinin Tanımı.....	4
2.1.1. İletişim Kavramı.....	4
2.1.2. İletişim Becerisinin Tanımı.....	5
2.2. İletişim Becerilerinin İşlevleri.....	7
2.3. İletişim Modeli	10
2.4. İletişim Sınıflamaları	11
2.4.1. Kişilerarası İletişim.....	11
2.4.2. Sınıf İletişimi.....	12
2.5. İletişim Becerileri İle İlgili Çalışmalar.....	13
2.6. Spor Kavramı ve Sporun Tanımı.....	14
2.7. Sporu Anlama ve Faaliyetlere Katılım	16
2.8. Sportif Faaliyetlere Katılımı Engelleyen Faktörler	18
2.8.1. Öğretmenlerin Bilgi Düzeyleri.....	18
2.8.2. Okulun İlgisi ve Kapasitesi.....	19
2.8.3. Cinsiyet ve Yerleşim.....	19
2.8.4. Ailenin Kültürel Yapısı ve Ekonomik Düzeyi.....	19
2.9. Sporun Önemi ve Faydaları.....	20
2.9.1. Sporun Önemi.....	20
2.9.2. Sporun Faydaları.....	22
2.10. Spor Aktivitelerinin İnsan Gelişimindeki Rolü	23
2.10.1. Sporun İnsanın Fiziksel Gelişimindeki Rolü.....	23
2.10.2. Psikomotor Gelişimindeki Rolü.....	24

2.10.3. Fiziksel Psikomotor Gelişimindeki Rolü.....	25
2.10.4. Duygusal ve Sosyal Gelişimdeki Rolü.....	25
2.10.5. Zihinsel Gelişimdeki Rolü.....	26
2.11. Ailelerin Çocukların Spora Katılımlarındaki Rolü.....	27
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	32
3.1. Araştırmanın Sınırları.....	32
3.2. Araştırmanın Metodolojisi.....	32
3.2.1. Evren Ve Örneklem.....	32
3.2.2. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması.....	32
3.2.3. Verilerin Analizi.....	33
4. BULGULAR.....	35
5. TARTIŞMA.....	44
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	49
7. KAYNAKLAR.....	50
8. TABLOLAR DİZİNİ.....	57
9. EKLER DİZİNİ.....	58
10. EKLER.....	59
11. ÖZGEÇMİŞ.....	63

1. GİRİŞ VE AMAÇ

İnsan, kendi kurallarını kendisi koyan, yaşam standartlarını kendisi belirleyen, hayatını belli norm ve ölçütler dairesinde yaşamaya çalışan tek varlıktır. Kuralları oluşturur, kendi ırkından olanla ortak davranış şekli ortaya koyar, ortak değerler ve simgeler yaratır. Amaç onları gelenek, görenek, adet, töre, ahlak, din, hukuk, vb. değerleri kurumlaştırıp nesilden nesillere aktararak bunların sürekliliğini sağlamaktır (1).

Kişinin benlik yapısı, kültürlerden bahsederken üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Yapı bakımından benliğimiz; kendimizi, başkalarını, dünyayı ne derece görüp anladığımız bir davranış şeklinden oluşmaktadır. Benlik yapısal olarak varlığımızın temelini oluşturur. Bütün duygu, düşünce ve davranışlarımızı etkilemektedir. Bu sebepten dünyadaki milletler arasında kültürel farklılıkların olması ve onun duygu, düşünce ve davranışlara yansımalarıdır (2).

Bireyin çevresi ile iyi ilişkiler kurması, toplumda var olan kurallara uyması, sorumluluk alabilmesi sosyal becerilerin kazanması ile mümkündür (3). İnsanlar arası ilişkilerde iletişim becerisi yüksek ve gelişmiş olan bireyler, karşısındaki kişileri doğru bir şekilde anlamaktadır. Diğer taraftan iletişim becerileri zayıf olan insanlar ise kendi duygu ve düşüncelerini karşıya doğru yansıtamadıkları gibi karşısındaki insanı da doğru bir şekilde anlayamamaktadır. Netice itibarı ile bu eksiklik bireylerin saldırgan davranışta bulunmasına sebep olabilir. Birey kendini ifade edemediği için, bu kendisinde kızgınlığa sebep olacak ve karşı tarafa olumsuz bir şekilde yansıyacaktır. Bu durum istenmeyen sonuçların doğmasına ve iletişim bozukluğu sebeplerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki günümüzdeki karşılaştığımız sorunların temelinde karşı tarafı anlayamama onunla iletişimi doğru kuramama yatmaktadır. Boşanmaların günden güne artması, cinayetlerin çoğalması, en ufak bir sorunda karşısındaki insan en sert bir şekilde cevap vermesi, insanların tahammül gücünün artık olmamasının temel sebebi iletişim bozukluğu ve karşısındaki anlayamamadır. Toplumda bireyler yaşam süreci boyunca çevre ile iletişime geçmek zorundadır. Bu iletişimin sağlıklı olması için kendisini ve karşısındaki olduğu gibi kabul edip anlayabilmesine bağlıdır (4). Empati, "bireyin kendini karşısındaki yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru bir şekilde algılayıp anlamasıdır" (5).

Etkili ve aynı zamanda anlamlı olarak kişiler arası ilişkileri kurmada önemli olan diğer bir kabiliyette empati kurabilmektir. Empati güçlü ve sağlıklı ilişkilerin kurulmasında, iletişim

bağının kuvvetlenmesinde ve çatışmaların azalmasına yardımcı olur. Empati bireyin farklı olan ya da başka kültürlerden gelen kişilerle de iyi geçinmesine yardımcı olur. Bir başkasının penceresinden onun dünyasına bakarak, onu anlamaya çalışan birey, karşısındakini yargılamadan, aşağılamadan, suçlamadan sağlıklı bir ilişki kurma yollarını bulabilir. Empati bireyin objektifliğini yitirmeden kendini karşısındaki bireyin yerine koyarak onun bakış açısıyla olaylara bakması, o kişinin duygusunu ve düşüncesini doğru olarak algılaması ve bu durumu ona doğru olarak iletmesi sürecidir (6). Empati, insanların evlilik döneminde, anne babanın çocukla ilişkisinde, günlük hayatta, yönetim alanında bireylerle iletişim kurma esnasında ihtiyaç duyulan bir davranış şeklidir (7).

İnsanın sosyal bir varlık olması ve çevresiyle sürekli iletişim içinde olması ve bunun doğru ve sağlıklı bir şekilde yapılmasının temelini çocukluk ve ergenlik dönemi oluşturur. Bu dönemlerdeki kişiliğin doğru oluşturulması iletişimi sağlıklı kılacağı gibi kişiliği sağlıklı oluşturamayan bireyler, ilerleyen dönemlerde sürekli sıkıntılar yaşamakta ve düzgün iletişim kuramamaktadır. Çocukluk ve ergenlik döneminde bireyin benliğinin oluşmasına etki eden en büyük faktörlerden biride spordur.

Spor ergenlikte artan beden enerjisinin en uygun şekilde kanalize edeceği gibi aynı zamanda bir sosyalleşme aracıdır. Sporu kısaca hareket ve hareketler bütünü olarak tanımlayabiliriz. Günümüzde, kentleşmenin hızla artması ve kişilerin hareket alanının daralması insanlarda fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak çeşitli sorunların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Hareket alanı daralan bireyler özellikle gençler, kendilerini daha fazla toplumdan soyutlayarak, sosyal medya içerisinde sanal hayat yaşamaya başlamaktadır. İşte bu noktada spor ve fiziksel aktivite bireyin psikolojik sağlamlığının gelişiminde önemli bir araç görevini üstlenmektedir. Dolayısıyla ilerleyen yaşla birlikte sağlıklı ve kaliteli bir yaşam alışkanlığının kazanılması ve fiziki egzersizlerinin düzenli bir yapılması önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (8).

Günümüz şartlarında spor; toplum yapısını etkileyen, politik, ekonomik, kültür gibi pek çok etkileyici unsurlarla birlikte anılmaktadır. Kişilerin Ergenlik ve ergenlik sonrası bir disiplin içerisinde yaptığı spor faaliyetleri sağlıklı bir fiziksel yapının gelişimine yardım ederken, diğer taraftan kişinin ruh yapısında gelişmesine katkıda bulunacaktır. Spor öğrencilerin bireylerle iletişim kurma seviyesini en iyi noktaya getirdiği gibi öğrencinin sosyalleşmesine büyük ölçüde katkısı olmaktadır (9). Spor bireyin sosyalleşmesini sağladığı gibi kazandığı başarılarla özgüveninin artmasına da yardım edecektir. Spor dalında üst seviyede başarıyı sağlamanın tek yolu spora küçük yaşta başlamakla mümkün olacağı görüşü hâkimdir (10).

İnsanların sosyal beceri düzeylerinin gelişmesinde, eğitim çevre ve sosyal ortamın yanı sıra spora katılımında büyük bir ehemmiyeti vardır. Yapılan birçok çalışmada spora katılımın sosyal beceri sağladığı belirlenmiştir (11).

Komplekslerinden arınmış uyumlu, dinamik ve böylece daha üretken bireylerin spor sayesinde bu duruma geldiklerinin bilincinde olan devletler, sporu ülke politikalarının temeli olarak ele almaktadırlar. Spor, toplumların sağlık aracıdır, çünkü sporla birey ve toplumlar hareket edebilmenin mutluluğuna erişmekte, diyalog kurabilmekte, başarı ve başarısızlığı öğrenmekte ve kişiliğini geliştirebilmektedir (12).

Türkiye'de gerek spor gerekse iletişimle ilgili birçok araştırmalar yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Ama yine de buna rağmen yabancı ülkelerle karşılaştırıldığında bunun az olduğu görülmektedir.

Bu araştırmada ergenlik dönemindeki gençlerin spora katılımı ve sporun iletişime faydaları konusu araştırılmıştır.

1.1. Araştırmanın Konusu, Amacı ve Önemi

Araştırma konu olarak: Ortaokul seviyesinde eğitim öğretime devam eden öğrencilerin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ve iletişim beceri düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi olarak amaçlanmıştır.

Araştırmadaki temel amaç, Ortaokul seviyesindeki öğrencilerin spora katılımı ve bunun iletişim beceri düzeyi arasında bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmektir. Bunun yanında bulunduğu çevrenin özellikleri incelendiğinde spor faaliyetlerine katılım ve iletişim beceri düzeyi arasında farklılıkların olup olmadığını tespit etmek araştırmanın bir diğer amacı olarak gösterilebilir.

Türkiye'de yapılan araştırmalar incelendiğinde iletişim beceri düzeyi ile ilgili yapılan birçok araştırmalara rastlamak mümkündür. Fakat spora katılım ve bunun iletişim beceri düzeyini etkileyip etkilemediğine ilişkin yapılan araştırmalar literatürde fazla bulunmamaktadır. Bunun içindir ki yapılan bu çalışma önem arz ettiği söylenebilir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. İletişim Kavramı ve İletişim Becerisinin Tanımı

2.1.1. İletişim Kavramı

İnsan topluluklarının kendi aralarında oluşturdukları ilişkilerin temelinde iletişim yatmaktadır. Toplumun özü olan insanın doğumdan ölümüne kadar devam eden süreç içerisinde yaşamın vazgeçilmezi iletişimdir. Toplumun huzur içerisinde yaşaması için sağlıklı insan ilişkileri, sağlıklı insan ilişkileri için de doğru ve etkili iletişim gerekmektedir. Doğru iletişim örüntüsü olması için bu sistemin bozulmaması gerekmektedir. Kişilerarası ilişkilerde verilen mesajların doğru bir şekilde anlaşılması, bireylerin iletişim beceri seviyelerini ortaya koyar. İletişim günlük hayatın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Kişilerin ortaya koyduğu iletişim şekilleri aynı zamanda toplumun kişilerarası ilişki düzeyini gösteren durumdur. Hangi toplum olduğu fark etmeksizin bireyler arasında iletişim kavramı doğru bir şekilde özümsemeli ve her düzeyde etkili bir iletişim kurulması gerekmektedir.

İletişim kelime olarak, Latince “ortak” anlamına gelen ”com munis” kökünde türemiş ”communication” kelimesinin Türkçe karşılığı olarak kullanılmaktadır.

İletişim sözcüğü topluluklarda XV. yüzyıldan sonra bilgileri yaymak amacıyla kullanılmıştır. Kitle iletişim araçlarındaki gelişim düzeyinin üst seviyeye çıktığı XX. yüzyılda iletişim daha önemli hale gelmiştir. Bu önemle birlikte kişiler arası iletişimde sözcük, doğa ve insan bilimlerinde çok sık kullanılır olmuştur (13).

Literatürde iletişim sözcüğünün birden fazla tanımı bulunmaktadır. Bir tanıma göre iletişim, “bilginin, semboller, işaretler, davranışlar, mimikler vb. şeklinde bir yerden bir başka yere aktarılmasıdır” (14). Diğer bir tanımda ise iletişim, “bir birimden çıkan bilginin, haberin karşı birime ulaşması, onda bir etki uyandırması ve bunun ilk birime geri dönmesi sürecidir” (13). Literatürde değişik tanımlar görülse de yapılan tanımların birbirine benzerlik göstermektedir.

Tanımlarda farklar konusunu incelediğimizde, arasındaki tanım farkının bilgilerin ikinci şahsa aktarıldıktan sonra tekrar ilk şahsa aktarılmasının tanımlara dâhil edilip edilmemesidir. Bu fark verilen tanımlarda görülmektedir.

Birtakım kaynaklar, iletişimin karşılıklı bilgi alışverişi olduğu bu sebepten bilginin tek yönlü olmasının iletişim olmayacağı yönündedir. Bu ayrım dikkate alındığında bilginin tek

tarafli aktarımı “bilgilendirme” veya “enformasyon” gibi sözcüklerle tarif edilmektedir. İletişimle alakalı tanımların çoğunluğuna baktığımızda, iki tarafli bilgi aktarımından söz edilmektedir. İki birim arasındaki bilgi geliş gidişinin aktarılmasında iki tarafın canlı olması diye bir durum söz konusu olmamakla birlikte bir tarafın canlı, diğer tarafın cansız olması durumunda da karşılıklı bilgi aktarımı olmaktadır. Bir bilgisayar ve birey arasında oynanan bilgisayar oyununda bu iletişimden söz etmek mümkündür.

Yapılan bir araştırma neticesinde, kişilerarası manada iletişim konusunun daha iyi anlaşılması bilgi, davranış ve iletişim kavramları arasındaki ilişkiye bağlı olarak doğru veya yanlış oluşmasıyla alakalı bir durumdur (15).

Araştırmacılara göre bilgi, davranış ve iletişim kavramlarını da içine alan genel bir kavramdır. Çevreden oluşan ve organizmada belirsizliği azaltan bütün uyaranların bilgi olduğu düşünülmektedir. Buradan yola çıkıldığında bilgi, bireyin bulunduğu çevreyle ilgili yorumlar yaptığı ve davranışlarını değiştirdiği her türlü durumdur. Davranışın bilgi sağlamak amacıyla pek çok çeşidi vardır. Davranış bilginin bir alt basamağıdır diyebiliriz. Davranışın bir kısmını iletişim oluşturmaktadır. İletişime ise davranışın bir alt basamağı diyebiliriz. Bu sıralama izlendiğinde bilgi, davranış, iletişim birbirini kapsayan biri diğerinin alt basamağı durumunda olan kavramlardır.

2.1.2. İletişim Becerisinin Tanımı

İletişim becerisi tanım olarak, karşıdan taraftan gelen iletilerle onun kişiliği ile ilgili doğru tahmin ve değerlendirmeleri gerçek iletilerden seçerek iletinin ana içeriğini kavrayabilmektir (16). Gelen iletiler veya veriler birer bilgi kaynağı niteliğindedir. Yalnız kesinleşmiş bilgi değildir. Birey gelen iletileri, bu karmaşık süreç içerisinde, önemseyip kavradıklarını ve kullandıkları üzerinden bilgiye dönüştürerek kullanır (17).

Kişiler arası iletişim bağlantısı kurabilmek sonradan kazanılan bir davranışın ve kabiliyetin sonucudur. Yine aynı şekilde, bir araya gelindiğinde zaman zaman öfkelenerek ortalığı birbirine katma davranışları da sonradan kazanılmış bir davranış türüdür. Bu davranış türlerini zenginleştirmek bireyin çaba ve gayretine bağlı bir durum olmaktadır. Bireyler kendi aralarındaki iletişimi veya iletişimsizliği kendileri oluşturmaktadır. Genelde bakıldığında insanlar daha çok kolayı seçerek anlaşmama yolunu tercih etmektedirler. İletişimin özünü benimsemek onu kavramak, nasıl olması gerektiğini deneyimlemek o kabiliyeti kavramakla olacaktır (16).

İnsanların iletişim alanlarını aşağıdaki gibi sıralamak mümkün (18)

- Bireyin kendi kendisi ile haberleşmesi:
- Biyolojik ve fizyolojik iletişim,
- Bilinç oluşum çağı ile başlayan psikolojik iletişim.
- Başka bir ifade ile bu haberleşmeyi:
- Beyin-beden arasındaki ilişki.
- Beynin kendi kendine meydana getirdiği ilişki olarak ele alınabilir.
- İnsanın dış ortamlarla haberleşmesi:
- Doğal, Fiziki çevreyle (evren, tabiat ve eşya ile) iletişimi
- Diğer insanlar ve kitlelerle iletişimi.

İletişim konusunda önemli olan temel prensip ilk önce, diğer bireylerle iyi ilişkiler ve iletişim kurabilmek için insanın önce kendisi ile iletişim kurmasıyla ilgili bir durumdur. İletişimi iyi olan bireyin, önceliği hem kendi iç dünyasıyla hem de iletişim kurduğu insanın davranışlarını doğru bir biçimde değerlendirebilmesidir. İletişim halindeki bireyin farkında olan kişi onun davranışlarından nasıl bir ruh halinde olduğunu edindiği tecrübe ve deneyimlerinden anlar. İletişim yeteneği gelişmiş olan kişi karşısındakinin vücut dilinden, ses tonundan, jest ve mimiklerinden nasıl bir iç dünyası olduğunu değerlendirecek kapasitededir (19).

Meslek grupları içinde insan ilişkileri ile ilgili mesleklerde çalışanların başarı ve performansları iletişim kabiliyetlerini etkili bir şekilde kullanmalarına bağlıdır (20). Bu sebepten psikologlar, psikolojik danışmanlar, yöneticiler, halkla ilişkiler uzmanları ve bütün diğer branştaki öğretmenler gibi beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörler de süreklilik arz edecek şekilde iletişim becerilerini geliştirmesi gerekmektedir. Bu gereklilik sadece meslek alanları ile ilgili değil aile ve sosyal hayat gibi toplumun bütününe ilgilendiren bir zorunluluktur. Sağlıklı ve başarılı bir iletişimi geliştirmenin sekiz ayrı alanı vardır. Bunlar:

- İletişimde bulunulan kişiye karşı saygıyı, değer vermeyi geliştirme,
- iletişim esnasında pozitif bir yaklaşım içinde olma,
- Anlamlandırılıp bilgilendirilmesi yüksek mesajlar iletme,
- İletişimde tutarlı olma,
- Karşındakine karşı nasıl dinlenmesi gerektiğini öğrenme,
- İletişimin sözel olmayan boyutunu geliştirip öğrenme,
- Pekiştirme ilkelerini doğru bir şekilde yapmayı öğrenme,
- İlkeler konusunda bilgi ve deneyim sahibi olarak becerileri öğrenme,

İletişim esnasında diğer bir önemli durum ise kaynak ile alıcı arasında iletişimin frekans içerisinde olmasıdır. Tersi bir durumda kaynağın göndermiş olduğu bilgi alıcı tarafında doğru çözümlenemez ve mesaj doğru bir şekilde iletilmemiş olur (21).

Mesajı etkili bir şekilde gönderme kuralları aşağıda maddeler haline getirilmiştir (22):

- Alıcıya verilen mesaj direkt olmalı.
- Kendi vermiş olduğu mesajın farkında olmalı.
- Verilen mesaj net aynı zamanda açık olmalıdır.
- Mesaj kişinin kendi düşüncelerini aksettirmeli.
- Mesaj verme anında ona odaklanmalı.
- Mesaj üstü kapalı, gizli bir şekilde verilmemeli.
- Mesaj şekli destekleyici olmalı.
- Sözle veya sözsüz olarak verilen mesajlar birbiri ile örtüşmeli, aynı olması gerekmektedir.
- Mesajda gereğinden fazla tekrar yapılmamalıdır.

2.2. İletişim Becerilerinin İşlevleri

İletişim işlevselliği bakımından, insanın yaşamı boyunca hayatındaki önemi konusunda, kolaylaştırıcı ve toplumsallaşmasına katkı sağlayıcı bir olgu olduğudur. İletişim bireylerin çevre ve toplumla iletişimi sırasında ortaya çıkan haksızlıklar, adaletsizlikler, kargaşalar, düzensizlikler vb. yaşanacak her türlü olumsuzluklara engel olmak için kurulmaya çalışılan bir düzenin en temel ögesidir (23). Kişilerarası iletişimin en temel anlamı ile bilgi sağlama işlevidir. Bilgi, çevre ile uyumlu olma ve toplumsallaşma için gereklidir. Birey bilgiye iletişim kurarak ulaşır. İletişim, yeterli ve doğru bilgi verme ve karar verme noktasında bireye yardımcı olmaktır. İletişimin bireye sağladığı faydalar arasında etkileme ve ikna etme becerilerde kazandırmasıdır. Bu becerilerde amaç karşı tarafı değiştirmektir. Burada ikna etme; karşı tarafı duygu ve düşüncelerinden vaz geçirmek olarak tanımlanırken etkileme ise istek ve tutumlarına ters düşmeyecek şekilde değişimi amaçlamaktadır. İletişimin diğer bir amacı, öğretici olmasıdır. Öğrenme sürecinde iletişim olması gereklidir. İletişim aynı zaman da insanları birleştirme noktasında da etkilidir. Toplumlarda insanların bir arada olmasını sağlayan ve ikili ilişkileri düzenleyen yine iletişimdir (24).

Bütün bu açıklamalardan hareket ederek oluşan genel düşünce iletişimin, gerek toplumun gerekse de insanlar açısından önemli bir yere sahip olduğunu söyleyebiliriz. Doğru şekilde kurulan iletişim gerek bireysel ve gerekse toplum düzeyinde olumlu sonuçlar ortaya

çıkmasına vesile olurken, sağlıklı bir şekilde oluşturulamayan iletişim hem birey hem de toplum açısından olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. İletişim içerisinde bulunan kişiler arasında ortak bir dilin oluşmaması durumunda, alıcı tarafın verilen mesajın içeriğini doğru bir şekilde anlayamaması ve iletinin çözümünü doğru bir şekilde yapamaması, kişiler arasında oluşan iletişim sorunlarından bazılarıdır. İletişimin temel hedefi kişilerarası ilişkilerde anlaşmayı sağlamaktır. Ancak bu sanıldığı gibi her zaman mümkün olmamaktadır. Mesajı gönderen veya alandan kaynaklı bir takım sorunlar olabilir. İletişim sırasında kullanılan kanalın yanlış olması, gönderilen mesaja dönüt gelmemesi, geri bildirim sürecinde yapılan hatalar iletişim sürecini olumsuz etkileyen etmenlerdir. Bireyler arası etkili bir iletişim gerçekleştirilebilmesi için bu esnada birçok iletişim etmenlerinin etkili olduğu söylenebilir. Bunlar; iletişim kabiliyeti, kişilerin tutum ve davranışı, iletişim sırasındaki konuya ilgili bilgi ve tecrübe, toplumsal ve kültürel etmenler olarak sıralanabilir.

Bireylerin kendi aralarında doğru bir iletişime geçememeleri çatışma ve kargaşaya sebep olmaktadır. İletişim çatışma ve kargaşa nedenlerini “başlangıç faktörü” olarak adlandırdığı on bir maddede özetlemiştir. Bunlar; iletişim içindeki kişilerin bilişsel, algısal, duygusal, bilinçdışı süreçleri, kişisel ihtiyaçları, iletişim becerisi, kişisel faktörler, kültürel faktörler, roller, sosyal ve fiziksel çevre ve mesajın niteliğidir. İletişim becerisi; iletişim etkili ve doğru bir şekilde sağlanmasında, çatışma ve kavga ortamının azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılmasında çok büyük önemi vardır. İletişim becerileri, konuşma, yazma, okuma, dinleme ve düşünme ile ilgilidir (25).

Doğru ve etkili iletişim için gerekli becerileri genel anlamda incelemiş ve konuyu özetlemiştir (26). Bunlar;

- Karşılıklı konuşmada cevap verme ve verilen cevaba konuşmacının duygu ve düşüncelerini yansıtması.
- Yönlendirme amacı olmayan açık sorular sorma,
- Sözel olmayan ipuçlarını kodlama ve çözme,
- Mesajları doğru şekilde cevaplama,
- Dinlemeye istekli olma,
- İletişim esnasında göz teması kurma,
- Anlama için konuya yoğunlaşma,
- Doğru bir şekilde geribildirim verme,
- “Ben ”diliyle mesajlara cevap verme,
- Kendini açma,
- Empatik bir anlayış sergileme,

- Yapılan eleştirileri olumlu karşılama,
- iletişim esnasında girişken davranışlar sergileme,
- Çatışma ve kargaşa durumunu yöneterek problemleri uygun bir şekilde çözme,
- Koşulsuz kabul,

İletişim becerileri bir bütün olarak ele alındığı gibi değişik yönleriyle ele alınabilmektedir. İletişim becerileri ile bağlantılı olarak diğer sınıflamalara dair açıklamaları da içermektedir. Bu sınıflamalardan en önemli olanlar sözlü ve sözsüz iletişim becerileri yer almaktadır. Bunlardan sözlü iletişim becerileri; dil ve dil ötesi iletişimin araçlarının etkin bir şekilde kullanmakla ilgili beceri olarak görünmektedir. Dille alakalı iletişim denildiği zaman, güzel konuşma, zengin kelime hazinesi, doğru cümle kurma, kelimeleri yerinde ve doğru bir şekilde kullanma aklımıza gelmektedir. Dili etkili ve doğru bir şekilde kullanma becerileri genel olarak, akıcı, düzgün ve çok çeşitliliği olarak anlaşılmaktadır (24). Doğruluk; dilin kullanımı sırasında cümle olarak anlamlı, biçim olarak düzgün, yanlış sözcüklerden arındırılmış, telaffuz bakımından zor olmayan becerilerle ilişkili bir durumdur. (25). Ses tonu, sesin niteliği ile ilgili bir durumdur. Bunlar; ses hızı, ses şiddeti, vurgulamalar ve duraklamalar şeklindedir. Bunlara dil ötesi becerilerde denilebilir. Etkili bir iletişim kurulabilmesi için dikkat edilecek hususlara bu şekilde açıklık getirmişlerdir. İletişim; karşılıklı bir şeyleri paylaşmak ve katılım içinde bulunmak için ileti(mesaj) gönderenle alıcının verdiği tepkilerin değerlendirilmesi, anlaşılıp anlaşılmadığı noktasında karar verilmesidir. Bunun yanında, konuşmayı sürdürmek, doğru ve etkili bir şekilde karşının sözünü kesmeden etkili soru sorma yöntemleri kullanılarak yapmak iletişim becerileri arasında öne çıkan becerilerdir. Etkili soru sorma teknikleri deyince aklımıza açık ve kapalı uçlu, araştırmacı ve karşı tarafı açıcı sorular başarılı bir iletişim için gerekli olan davranışlardır (26).

Sözsüz iletişimde ise vücut dili, yüz ifadesi ve göz ilişkisi, el/kol hareketleri (jestler), mesafe “kişisel mekân” ve giyim ile ilgili iletiler söz konusudur. Bütün bunların doğru ve etkili bir şekilde, karşıdaki kişi ve kişilere etkili bir şekilde kullanılması sözsüz iletişimle ilgili becerileri ile alakalı bir durumdur (27). Jest ve mimiklerle anlatılmak istenen iletişim becerileri, şifreleme ve şifre çözme açısından, diğer bir ifade ile kendini tarif etme ve anlatma açısından ayrı ayrı değerlendirilebilmektedir (28).

İletişim sözel olmayan becerileri dört basamak şeklinde ele almaktadır. Bunlar; ayırt etmek, anlama, doğru kullanma ve uygulamadır. Birey doğrudan gelen ipuçlarını ayırt eder, onu anlamlandırır, uygun bir şekilde kullanarak gerçek hayatta sosyal bir problemi çözme aşamasında kullanarak basamakları uygular (29).

İletişim becerilerindeki bir başka sınıflama ise etkili dinleme ve etkili tepki verme şeklinde olmaktadır. İletişim becerisinin ilk basamağı kabul edilen dinleme sessiz dinleme ve etkin dinleme olarak ikiye ayrılmaktadır. Edilgin dinleme dediğimiz sessiz dinleme esnasında “hı-hı”, “evet”, “anlıyorum” vb. kısa kabul edici tepkiler vererek “kapı aralayıcı” karşıya cesaret verici sözler kullanılmaktadır. Ancak bu bahsettiğimiz kısa sözler iletişim halinde olunan kişiyi tam manasıyla anlaşıldığının göstergesi olmamaktadır.

Yapılan bir araştırmada etkili bir dinlemenin, karşıdaki bireyden gelen iletiye alıcı tarafından sözlü bir şekilde tepki becerisi olduğu sonucuna varılmıştır. Bu dinleme metodunda kişi, mesajı alır, anlamlandırır, çözümler ve geri iletir şeklindedir. Etkin dinlemede en önemli nokta etkili bir şekilde geri bildirim vermektir. Etkili geri bildirimde anlatılmak istenen söylenenleri doğru anlamak, anladığını karşıya ifade etmek, konunun özünü kavramak, sözel olmayan ve sözel gelen mesajları değerlendirip, karşının kullandığı sözcüklerle dönüt vermektir (26). Etkin dinleme konuya yoğunluk, gayret, dikkatli dinleme, karşıyı kabul ettiğini ve anlaşıldığını hissettiren, duygudaşlık göstererek onu açılması konusunda cesaret veren dinlemedir. Etkin dinleme şeklinin başarılı olabilmesi için, gelen iletinin doğru bir şekilde anlaşılıp saklanması ve bunun karşıya fark ettirilmesidir. Bu dinlemede sözel ve sözel olmayan belirteçlerin yanıtlanıp, ona yoğunlaşıp anlama çabası önemlidir. Karşılıklı iletişim içerisinde bulunan kişiler için genel dinleme davranışları şunlardır: İletiyi gönderen kişinin anlattıklarına yoğunlaşma, ilgi gösterildiğini beden dili ile gösterme, konuşan kişiye doğru yönelme, yüz yüze gelerek göz teması kurma ve yeterli mesafede bulunmaktır. Etkili bir tepki vermek iletiyi alan bireyin verdiği geri bildirimdir. Konuşan kişinin söz ve duygularını doğru bir şekilde yansıtmaya, destekleyici sorular sorma, anlatılanı özetleyerek farklı sözcükler kullanma etkili iletişimin becerileridir (30).

İletişim esnasında herhangi bir aracının kullanılması söz konusu olduğunda, iletişime uygun bir aracın seçimi, seçilen aracın uygun şekilde mesajların kodlanması, mesajın yapısına dikkat edilmesi de iletişim becerilerini ilgilendiren konular arasında yer almaktadır (24).

2.3. İletişim Modeli

İletişim esnasında sürecin nasıl işlediği konusunda günümüzde farklı modeller bulunmaktadır. Bu modeller arasında en bilinen model ve en sık kullanılan 1949 yılında geliştirilen Shannon ve Weaver'in modelidir (31). Buna göre iletişim, gönderici ve alıcı arasında oluşan kanallar aracılığıyla gerçekleşmektedir. Gönderici mesajını ileti halinde düzenlemelidir. İleti haline getirme işlemine kodlama denir. Kodlanan mesaj oluşan kanallar

aracılığıyla iletilir. Alıcı taraf kanallardan gelen mesajı çözümler. Burada önem arz eden alıcının mesajı doğru çözmesidir. Etkili iletişimde alıcı mesajı aldıktan sonra karşıya geri bildirim yapar. Bu geri bildirimlerle iletişim süreci tekrar etmiş olur.

2.4. İletişim Sınıflamaları

İnsanın kendisinin iletişim birimi olarak yer aldığı birimler içerisinde, İnsanların sayısı ve iletişim sırasında bulunulan mekân durumu dikkate alındığında bunları dört başlık altında toplamak mümkün (25). Bunları sıralayacak olursak;

Kişi-içi iletişim: Kişinin kendi kendine mesajlar oluşturup, yorumlayarak günlük hayatta gerçekleştirdiği iletişim şeklidir.

Kişilerarası iletişim: Kaynağın ve hedefin insanlar olduğu iletişim şeklidir.

Örgütsel iletişim: Her türlü örgütsel, etkinlik ve organizasyonları içerisinde barındıran iletişim biçimleridir.

Kitle iletişimi: Bilgilerin, sembollerin belli kaynaklar tarafından oluşturulup sonrasında geniş insan topluluklarına ulaştırılması, bu bilgi ve sembollerin söz konusu insan toplulukları tarafından yorumlanarak tepki verme sürecidir.

2.4.1. Kişilerarası İletişim

Kişilerarası iletişim sınıflamasına göre, dilin kullanımını ifade eden sözlü iletişim, dille iletişim ve dil-ötesi iletişim olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bir iletişim esnasında “ne” söylendiği dille iletişim konusunu kapsarken, “nasıl” söylenildiği konusu ise dil-ötesi iletişim alanına girmektedir. Sesi ilgilendiren bütün nitelik özellikler; bunlar sesin tonu, ses hızı, sesin şiddeti, sesteki vurgulamalar, duraklamalar ve diğer özelliklerin bütünü dil-ötesi kapsamı alanına girmektedir. Dil kullanımı haricindeki iletişim şekilleri sözsüz iletişim kapsamında ele alınmaktadır. Bunlar yüz ifadesi, göz teması, beden duruşu, jest ve mimikler sözsüz iletişim şekilleridir. Karşıya sözsüz olarak ileti gönderme yöntemlerinden bir diğeri ise bedensel temastır. Aynı zamanda iletişim ortamı ve iletişimdeki mesafede sözsüz iletişim yöntemleri arasındadır. İkili diyalog esnasında kişilerin kıyafeti, kullandığı koku, taktığı aksesuar, kullandığı diğer araçlarla verilen mesajlar sözsüz iletişim yöntemleri arasındadır. Sözlü veya Sözsüz iletişim durumunda istedik davranışların yanı sıra istem dışı davranışlarında görülmesi olağandır.

Bu iki iletişim şekli yani sözlü veya sözel olmayan iletişim arasında kıyaslama yapıldığında; sözel olmayan iletişimin daha ağır bastığı görülmektedir. Bireyin yaşadığı toplum içerisindeki rolünün durumunun üçte ikisini sözel olmayan iletişimin belirlediği tahmin edilmektedir (32). Mehrabian (1972, akt. Minskoff, 1980), iletişim esnasında bu iki kavramın birbiri ile örtüşmediği durumda karşı tarafın anlamlandırma sırasında sözel olmayan davranışlara itibar ettiği ve gelen mesaja ona göre tepki verdiği tespit edilmiştir (29). Burgoon, Buller & Woodall (1989), sözel olmayan iletişimin önemini vurgulamaktadır. Yazarlara göre, sözel olmayan iletişimin daha çok önem arz etmesi şu şekilde sıralanmıştır:

—Sözel olmayan iletişim biçimi, her zaman her ortamda gerçekleşen bir iletişim şeklidir.

—Sözel olmayan davranışlar, bütün insanlar tarafından evrensel olan bir dil sistemi oluşturmaktadır.

—Sözel olmayan iletişimde, karşılıklı olarak anlaşma sağlanabileceği gibi yanlış anlaşılmalara da sebep olan iletişim biçimidir. Bu durumda iletişimin kalitesi etkileme gücüne bağlıdır.

—İnsanlığın gelişimine ve tarihine bakıldığında sözel olmayan iletişimin, sözel iletişimden çok önce varlığının kabul edildiği bir iletişim şeklidir.

—Birey oluşumuna ilişkin, diğer bir tabirle döllenme döneminden yetişkinliğe kadar olan gelişim süreçleri ele alındığında, sözel olmayan iletişim öncelikli iletişim aracıdır.

—Sözel olmayan iletişim, etkileşim konusunda diğerlerine göre önceliklidir.

—Sözel olmayan iletişim, sözel iletişim ile ifade edilmesi mümkün olmayan ifade ve duyguları karşıya iletme gücüne sahiptir.

—Sözel olmayan iletişim, sözel iletişime göre daha güvenilir bir iletişim biçimidir.

2.4.2. Sınıf İletişimi

Eğitsel ortamın ve çabaların vazgeçilmez ögesi olan iletişim, ne kadar iyi işlerse amaçlara ulaşmayı o kadar olumlu etkiler. Eğitsel iletişim, sadece sınıf içi iletişimle sınırlı olmadığından, bu dilimin başlığı sınıfta iletişim değil, sınıfın iletişimi olarak konulmuştur. Bu nedenle, bu dilimde sınıfın hem kendi içiyle hem de çevresiyle iletişimde gözetilmesi gerekmektedir (23). Öğretmen ve öğrenci bu durumda amacını belirlemeli ve karşılıklı empati kurarak özellikle öğretmenin bu süreci daha etkili kullanarak iletişim kanallarını sürekli açık bırakması gerekmektedir.

2.5. İletişim Becerileri İle İlgili Çalışmalar

Yapılan araştırmalarda iletişim becerileri değişik yönleriyle, farklı bağlamlarda ve psikolojinin farklı alt alanlarının bağlantılarıyla ele alınmıştır fakat sosyal psikolojiye baktığımızda araştırmalar sadece belli konularla sınırlandığı görülmektedir.

İletişim becerileriyle ilgili yapılan araştırmaların bir kısmı iletişim becerileri eğitiminin etkilerini araştırmaya yöneliktir. Bu araştırmaların bir kısmında iletişim becerileri eğitiminin iletişim becerisinde ne gibi değişiklikler yarattığı üzerinde durulmuştur. Korkut (2005), yetişkinlere yönelik hazırlanmış iletişim becerileri eğitimi programının, yetişkinlerin iletişim becerilerini değerlendirme seviyelerine olumlu anlamda etkilediğini ortaya koymuştur (33). Yüksel-Şahin (1997), yapmış olduğu bir çalışmada on iki oturumdan oluşan iletişim becerileri eğitimini alan ve almayan üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerindeki değişme sürecine bakmıştır. İletişim becerileri eğitimi alan öğrencilerin iletişim becerilerinin, iletişim becerileri eğitimi almayan öğrencilere göre arttığı görülmüştür (34). Benzer şekilde Ankara Mesleki Eğitim Merkezi'ne devam eden genç işçilere 'İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği' uygulamış, eşit şartlarda kontrol ve deney grupları oluşturulmuştur, deney grubundaki işçilere beş oturumluk iletişim becerileri eğitimi vermiş olup, kontrol grubundaki işçilere herhangi bir eğitim verilmemiştir. Eğitim sonrasında bu iki grubun iletişim becerilerini değerlendirmelerindeki farka bakılmıştır. Deney grubundaki işçilerin göstermiş oldukları iletişim becerileri, kontrol grubundaki işçilere kıyasla daha olumlu olduğu gözlenmiştir. İletişim becerileri eğitiminin, iletişim çatışmalarını azaltmakta olduğu görülmüştür (35). Genel olarak, iletişim becerileri konusunda verilen eğitimlerin iletişim becerilerini arttırdığı görülmektedir. Yapılan bu araştırmalar iletişim becerilerinin öğrenilebilir ve geliştirilebilir beceriler olduğunu göstermektedir (36).

İletişim becerileri gelişim dönemleri bakımından da incelenmiştir. İletişim becerisinin nasıl kazanıldığı ve zaman içinde nasıl değiştiği incelenmiştir (37). Berglund, Eriksson ve Westerlund (2005), 18 aylık 1019 çocuğun annelerinden çocuklarının gelişimsel olarak iletişim becerilerini puanlamalarını istemişlerdir. Çalışmada kadın çocukların erkek çocuklara, ilk doğan çocukların daha sonra doğan çocuklara oranla daha yüksek puan aldıkları görülmüştür.

İletişim becerilerinin yetişkinlerde yaş arttıkça değişip değişmediğini araştıran çalışmalar da bulunmaktadır (38). Örneğin Siegel ve Gregora (1985) gençler ve yaşlılar karşılaştırılmasında yaşlıların daha ağır ve etkisiz iletişim kurduklarına ilişkin inançlara karşın gençlerle yaşlılar arasında iletişim performansı açısından bir fark bulamamışlardır (39). Genç,

orta yaşlı ve yaşlı kadınlarla yaptıkları bir çalışmada başkalarından gelen duygusal mesajları çözümlemede, yaşlı kadınların genç olanlara kıyasla daha zayıf olduklarını ortaya çıkmiştir (27).

İletişim becerileri, kadın-erkek farkı bakımından da incelenmiştir. Gelişim aşamasının başında olan çocuklarda dahi iletişim becerisi açısından farklar görülebilmektedir. Anneleri tarafından değerlendirilmiş 18 aylık çocuklar üzerinde yapılan araştırmalar da, kadın çocukların erkek çocuklara kıyasla iletişim becerilerinde daha iyi olduğu gözlenmiştir (38). Sözel olmayan ifadelerle ilişkin mesajların yorumlanmasında, diğer bir deyişle kod çözümünde kadınların erkeklere kıyasla daha iyi olduklarını ortaya koymuştur. Bulut Bozkurt (2004), sınıf öğretmenleri arasında yaptığı bir araştırmada, iletişim becerisinin "etkililik" ve "yeterlilik" alt boyutlarında kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere nazaran daha yüksek bir ortalama tutturdıklarını tespit etmiştir (40). İletişim becerilerinin eğitime kattığı etkileri konusunu araştırdığı bir çalışmada kadınların, iletişim becerilerini erkeklerden daha olumlu algılayıp eğitime olumlu bir davranış sergilediklerini ortaya koymuştur (33).

2.6. Spor Kavramı ve Sporun Tanımı

Spor kavramı olarak çok yönlü olduğu için, günümüze farklı yazarlar, sporun tanımı konusunda, farklı tanım ve görüşler ortaya koymuşlardır. Buna etki eden faktörler; sporun kapsam alanı, farklı dallardaki branşları, hedefleri ve içeriklerinin yanında yapılaş biçimlerinin açısından farklı şekillerde algılanmasından kaynaklanmaktadır.

Spor, bireyin doğal çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği becerileri geliştirmektedir. Belirlenen kurallar dâhilinde materyalle veya materyal olmadan bireyi veya toplu olarak boş zaman etkinliği içerisinde veya tüm zamanı kapsayacak şekilde meslek haline getirilerek yapılan, topluma kazandırıcı, ruh ve fiziki açıdan geliştiren, rekabet ruhunu oluşturan, bütünleştirici ve kültürel bir olgudur (41).

Spor, ilgilenen (sporcu) için kazanma amacı olan teknik ve fiziki bir çabaların tamamıdır. İzleyiciler açısından yarışmaya dayalı estetik bir süreç olan spor, toplumun bütününe içine alan, aynı zamanda toplumun diğerlerinden farklılığını yansıtan ve duruma göre yönlendirme özelliği olan bir araçtır. Bu araç günümüzde en önemli toplumsal kurumlar biri olarak kabul edilmektedir (42).

Spor, karakter ve kişilik bakımından insanın gelişmesini sağlayan, diğer yaşlılarına göre daha güçlü ve kendine güveni üst seviyede olan, öz benlik değerleri yerleşmiş, beden ve ruhen sağlığını bütünleştirici ve geliştirici araçlar bütünüdür (43).

Spor, insanın doğayla mücadele ederken kazanmış olduğu temel kabiliyetler ve geliştirdiği araçlı araçsız savaş yöntemleri ile yaşam standardını artıran bir faaliyetler bütünüdür. Boş zamanın fazla olmasına paralel olarak tek ya da toplu bir şekilde barışçıl biçimde ve benzetim yoluyla, oyun, oyalanma ve iş yoğunluğundan uzaklaşmak için kullanılmasına dayalı olarak, estetik, teknik, fizik, yarışmacı ve toplumsal bir süreçtir (42).

Spor, temel unsur gerek ekonomik gerekse sosyal ve kültürel kalkınmanın ana hedefi olan insandır. Kişiliğin oluşumu, karakter özelliklerinin kazanılıp gelişmesine katkı sağlamaktadır. Beden ve ruh sağlığını geliştirerek bilgi, kabiliyet ve yetenek kazandırarak çevre ile uyumunu sağlamaktır. Belirli kurallar dâhilinde kişileri, toplumları, uluslararası alanda barış ve birliktelik içerisinde mücadele etmesidir. Spor mücadele, rekabet, heyecan duyma, yarışma, üstün gelme gibi kavramları da içerir. Bu özelliklerinden dolayı çağımızda spor çok yönlü, çok faydalı, çok amaçlı ve çok çeşitli boyutlar kazanmış ve evrenselleşmiştir (44).

Spor, ferdin doğal, psikolojik olarak sağlıklı gelişmesini sağlayan, toplum içerisindeki davranışları düzenleme görevini üstlenen, fiziksel ve ruhsal özellikleri belli bir seviyeye çıkaran biyolojik, pedagojik ve sosyolojik olgular topluluğudur (45).

Spor, ciddi olarak yapılan, kuralları olan ve takviyesi mümkün bir oyundur. Spor bir dizi kurallardan, kişinin performans ve kalite standartlarıyla bütünleşmiş bir demettir. Spor, belirlenmiş sosyal şartlar altında yapılan bedensel hareketlere denir (46).

Spor, ferdin beden ve ruhen gelişmesi yolunda, mücadele etme ruhunu belirlenen kurallara göre rekabet ölçüsü içerisinde, kişisel olarak yarışma, üstünlük kurma, heyecan yaşama, rekabet etme ve gerçek manasıyla gurup içerisinde başarı derecesini en üst mertebeye çıkarılması yolunda çaba gösterilmesidir (47).

Spor, bir taraftan yarışma, haz duyma, sağlıklı yaşama, estetik, oyun, eğlence, reklam, propaganda, meslek edinme, bilim ve boş zamanları değerlendirme aracı, diğer taraftan ise kişi ve toplumlararası ilişkilerde düzenleyici rol üstlenen bir olgudur. Spor, beden ve ruhun bütünlüğünü sağlayan bir sosyal davranıştır.

Spor toplum yaşamının, toplum kültürünün doğal üyelerinden bir parçadır. Toplumda zaman içerisinde olan değişiklikler, spora verilen mana ve içeriği de değiştirmektedir. İnsanoğlu doğayı tamamen olmasa bile gücünün yettiği ölçüde hükmü altına almıştır. Spor, fiziksel olarak üst seviyede faaliyet göstererek, insanı beden geliştiren araçtır (48).

Yapılan tanımlar da anlaşılacağı gibi literatürde sporun birden çok tanımı bulunmaktadır. Bunun sebebi olaraktan insanların günlük yaşam içerisinde spora yükledikleri anlamların farklı olması yatmaktadır. Akıncı'nın (2007) aktardığına göre, Somuncuoğlu

(1975) sporu, dinç ve sağlıklı bir neslin yetişip gelişmesinde ana eğitim aracı olarak ön plana çıkarmıştır. Bireyin huzurlu ve mutlu bir şekilde yaşaması, bir bakıma ruh ve beden tam ve sürekli bir sağlığa sahip olmasına bağlıdır (49). Bireyleri hayatlarını sağlıklı bir şekilde sürdürmeleri, fizik ve ruhen gelişim sağlamalarında sporun yeri önemli yer tutmaktadır. Ayrıca, fertlerin gerek yaşadığı toplumda, gerek diğer toplumlarla olan ilişkilerinin bir düzen içinde devam ettirebilmeleri açısından spor uygun bir araçtır (50).

Erkal'a göre spor, "Bireyin doğal ortamını beşeri bir çevre haline getirirken, var olan kabiliyetlerini geliştiren belirli kurallara bağlı olarak araçlı ve araçsız yapılan hareketlerdir. Birey ve toplum olarak, gerek boş zaman faaliyetlerini gerekse tam zamanlı olarak meslekleştirerek, sosyalleştirici, toplumla bütünleştiren, insanı fizik ve ruh olarak geliştiren, rekabetin yanında dayanışmayı sağlayan kültürel bir kavramdır" (51).

Spor, kişilik oluşmasında ve karakter özelliklerinin gelişmesinde eğitimcilerin önemle üzerinde durduğu bir disiplindir. Yöneticilerin ise enerji biçimlendirmek ve mücadele etme duygusunu ortaya çıkarmak için kullandıkları bir yöntem şeklidir (52).

Ayrıca bireyler spor sayesinde bir takıma veya bir topluluğa dâhil olarak yalnızlık duygusundan kurtulması mümkündür. Birey gönül verdiği takımı destekleyerek, o spor takımının başarı ve başarısızlığı karşısında onunla duygusal bütünlük sağlamasına vesile olan bir faaliyettir. Başarı durumunda tek başına bir coşku göstermezken grup olarak en üst seviyede tepkisini ortaya koyma durumudur. Bunun için psikologlar spor branşlarına bir tür tedavi edici bir klinik olarak bakmaktadırlar. Bastırılmış duyguların dışarı yansması ve kişilerin deşarj olması, ayrıca tedavi edici bir özelliği olması spor branşlarının faydaları arasındadır (53).

Sporun vücuttaki sistemler üzerinde oluşturduğu etkiler açısından özellikleri (54);

- Hareket Sistemlerinde; birim, hareket, esneklik
- Sinir Sisteminde; çabukluk, çeviklik, refleks, denge, sürat
- Kalp Dolaşım Sistemlerinde; devamlılık
- Zihin Sisteminde; karar verme ve reaksiyon
- Morfolojide; estetik ve fiziki mükemmellik
- Endokrin Sistemde; iç salgı bezlerinin dengesi ve çalışması

2.7. Sporu Anlama ve Faaliyetlere Katılım

Spor insan hayatının ayrılmaz bir parçasıdır. Spor yoluyla insan kendi varoluşunu ve hazzını tadar. İnsanın manevi açıdan bir tatmin olma duygusu kendini sarar. İnsana dünyanın

sübjektif yorumunu sunar. Spor faaliyeti esnasında insan, bizzat kendini yorumlar. İnsana iç hürriyetini ve yaratıcı güçlerini kullanmak için imkân ve fırsatlar verir. Davranışlarını aktif olarak yaratıcı bir şekilde yönlendirilmesini sağlar. Çocukluktan ölüme kadar, spor insandan soyutlanamaz bir olgudur (43).

Spor insanın yaşama sevincini ispatlama, güç ve dayanıklılığını ortaya koymak, kendi iç dünyası ve çevresi ile tam bir uyum içerisinde olmak için yapılan aktiviteler bütünü olarak nitelendirilebilir. Spor, toplum içerisindeki yaşam ve kültürü oluşturan organik bağlardan biridir. İlerleyen zaman içerisindeki toplumsal değişim, spor kavramına verilen anlam ve işlevselliğin değişmesine sebep olmuştur (55).

Ders dışı spor faaliyetleri, okulların eğitim-öğretim haftalık ders programları dışında kalan zaman bölümünde spor aktivitelerine katılmasıdır (56).

Türkiye'de eğitim öğretim hizmeti veren özel ve resmi kurumlarda yapılan ders dışı faaliyetler genellikle spor üzerine yapılan faaliyetlerdir. Beden eğitimi ve spor alanında yapılan faaliyetler kişileri beden, ruh ve zihinsel anlamda gelişimini etkileyen faaliyetlerdir. Bunun devamında ders dışı faaliyetlerde kazandığı bilgi, beceri ve doğru alışkanlıklarla birlikte, kişinin toplumda dürüst, ahlaklı, kişilik ve karakteri oluşmuş bireyler olma yolunda yapılan etkinlikler bütünüdür (57).

Haftalık ders programı içerisinde veya dışında yapılan spor aktiviteleri özellikle küçük yaştaki çocuklar ve gençler için büyük önem arz etmektedir. Çocuk ve gençler için ders içi ve ders dışı zamanlarda yapılan spor etkinlikleri önem arz etmektedir. Çocuk ve gençlerin boşa geçirdikleri zaman bireyi ruhsal olarak olumsuz etkileyeceği gibi topluma da zarar verir. Ders dışı kalan boş zamanın iyi değerlendirilmesi bireyin toplum açısından zararlı olan durumları ortadan kaldırır (58).

Dünyada gelişmiş ülkelerde toplumun sağlıklı, iradeli ve güçlü bireyler olması amacıyla beden eğitimi ve sporu, eğitimin tamamlayıcı bir parçası olarak görüp o şekilde yetişmelerine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye'de yaşayanların birçoğu örgün ve yaygın eğitim programlarında eğitim görmektedir. Bu sayı ülkenin nüfusunun 1/5'ni oluşturmaktadır. Öğrencilerin beden eğitimi, spor ve diğer sportif etkinlikler aracılığıyla beden, ruh ve fikir olarak sağlıklı aynı zamanda üreten ve nitelikli bireyler olarak yetişmeleri eğitim sistemimizin birinci önceliği olmalıdır. Burada en fazla üzerinde durulması gereken bitmek bilmeyen enerji ve potansiyele sahip gençleri ders içi ve ders dışı spor ve spor faaliyetlerine yönlendirmek ve onlara bu ortamı uygun hale getirmektir (59).

Ülkemizdeki her yaş grubunda spora yeni başlayan öğrencilerde görülen en büyük eksiklik bilinçli olarak spor yapmamalarıdır. Spor bilimsel verilere dayanarak yapılan bir

antrenman ve çalışma süreci içerisinde yapılmalıdır. İlkokuldan başlayıp üniversiteye kadar devam eden süreçte öğrencileri bu şekilde spor yapmalarına en büyük yardımcı beden eğitimi öğretmenleridir. Ülkede sporun yayılması ve geliştirilmesinde beden eğitimi öğretmenlerinin rolü büyüktür (60). Ülkemizde sporu kitlelere yaydığımız alanların başında ve en önemlisi okullardır. Günümüzdeki amatör sporcuların % 80'ini okullarda eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır (61).

Resmi ve özel eğitim kurumlarında beden eğitimi ve spor etkinlikleri programlarının etkin bir araç olarak kullanılması gerekmektedir. Bu şekilde yapılan çalışmalar ülke sporunun dünya çapında başarı göstermesine ön ayak olacaktır. Çok kısa zamanda büyük değişim göstererek bu başarıyı sağlayan ülkelerden farkımız spora bilinçli ve sistemli olarak yaklaşmadığımızdan kaynaklanmaktadır. Bu değişimi yapmış sistemi kurmuş ve bunda ısrar eden ülkelerden Kanada, Almanya gibi ülkeler her yaşta ve herkes için spor mantığıyla hareket ederek spor okulları kurmuşlardır. Buralarda başarılı sporcular yetiştirmişlerdir. Dolayısıyla bugünkü başarıya ulaşmışlardır (62).

Profesyonel ve amatör sporcuların oluşturduğu piramidin en tabanında okullarımız vardır. Burada sporun temel bilgilerinin doğru bir şekilde verilmesi ve yetenekli sporcuların tespit edilmesi önemlidir. Bun yapmak için kurumlarımızın spor alt yapısının tam ve eksiksiz olarak sağlanması gerekmektedir. Buralarda amaç üst seviye sporcu yetiştirmek değil geniş bir alt yapı oluşturmak olmalıdır (59).

2.8. Sportif Faaliyetlere Katılımı Engelleyen Faktörler

Okullarda ders dışı sportif etkinliklerin yapılmasına ve planlanmasına mani olan etkenler bulunmaktadır. Bu etkenler bazıları şunlardır:

2.8.1. Öğretmenlerin Bilgi Düzeyleri

Branş öğretmenlerinin, bilgi açısından yeterli donanıma sahip olmamaları görevi icrada gerekli hassasiyeti göstermemesi ve ders yüklerinin fazla olması, öğrencilerin sportif faaliyetlere katılımı etkileyen faktörlerdendir. Öğretmenler, öğrencilerin ders dışı zamanlarını nasıl değerlendirmesi gerektiğini, bunun kendilerine ve topluma olan faydalarını anlatmalıdır. Bu aşamada öğretmendeki eksiklik hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim verilerek giderilmelidir. Öğretmenin hazır bulunuşluluğunun olduğu bir sistemde öğrencileri yönetme ve yönlendirme daha başarılı olacaktır (63).

2.8.2. Okulun İlgisi ve Kapasitesi

Okulların fiziki açıdan yeterli olmaması, ders dışı faaliyetler için uygun hale getirilmemesi bu faaliyetleri olumsuz etkilemektedir. Ayrıca bu faaliyetlerin öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmadan seçilmesi olumsuz yönde etkilemektedir. Öğrencilerin talep ve istekleri, okulun genel durumu da göz önüne alınarak düzenlenmelidir. Haftalık çizelgeler ders dışı faaliyetlere yer verilecek şekilde hazırlanmalıdır.

Genelde ders dışı faaliyetler öğrencileri okul bahçesinde tutmakla sınırlandırılmaktadır. Bunun yerine okul çevresinde bulunan spor tesislerinin, salonların kullanımını konusunda çalışmalar yapılarak, okul-çevre işbirliği sağlanmalıdır (63).

2.8.3. Cinsiyet ve Yerleşim

Sportif faaliyetlere etki eden faktörlerden bir diğeri cinsiyet ve öğrencilerin bulunduğu çevredeki kültürel faaliyetlerden kaynaklanmaktadır. Toplum içerisinde, kadınların sportif faaliyetlere katılma oranının az olmasının en önemli nedeni, yaşadığı toplumda kadının yerini ve durumunu belirleyen kültürel unsurlardan kaynaklanmaktadır. Bu unsurlar gerek aile içerisindeki kadının yeri konusunda, gerek okullaşma oranında önemli faktörlerden biridir.

Erkek öğrenciler, kadın öğrencilere nazaran daha fazla faaliyetlere katılmaktadır. Ailelerin yerleşim yerleri göz önünde alındığında, köy ve kasabalarda yaşayan kadın öğrencilerin sportif faaliyetlere hiç katılmadığı, yalnızca haftada bir defa sporla uğraştığı görülmektedir. Erkeklerde bu duruma bakıldığında, şehirde yaşayanlarda çok fazla iken bu oran köy ve kasabalarda yaşayanlarda düşüş göstermektedir (63).

2.8.4. Ailenin Kültürel Yapısı ve Ekonomik Düzeyi

Sportif faaliyetlere katılım konusunda ailenin kabul etmeyecek bir yapıda olması olumsuz etkenlerden biridir. Diğer bir unsur ise maddi olanakları düşük ailelerde çocuklara yeterli imkân sağlanamamasıdır. Aileler öğrencileri faaliyetlere katılmaya teşvik etmelidir. Veli, öğrencinin katılacağı ders dışı sportif faaliyetleri araştırıp takip etmelidir. Veliler, organizasyonlarda etkin bir şekilde kullanılmalı görev ve sorumluluklar verilerek velinin ilgi ve desteği sağlanmalıdır (57).

Önceki dönemlerde herhangi bir spor yaşantısı olmayan anne babalar çocuğu olumsuz bir şekilde etkileyerek, çocuğun etkinliklere katılması konusunda olumsuz düşünmesine sebep olmaktadır. Veya bunun tersi, sporcu bir aileden gelen çocuk kapasitesinin üstünde bir

sporif başarı göstermek gibi psikolojik baskıya maruz kalabilir. Bu iki davranış şeklide çocukları olumsuz yönde etkileyen ve faaliyetlere katılmasının engelleyen bir davranıştır (63).

Çocukların kişilik ve karakteri, olaylar karşısında davranışları yetiştigi aile ve toplumdandır. Bu sebepten aileler çocuklarına uygun olan sporu seçmelerine yardımcı olmalı onları kazanma veya kaybetme durumlarında göstereceği davranışlar konusunda destek vermelidir (63).

2.9. Sporun Önemi ve Faydaları

2.9.1. Sporun Önemi

Bu başlık altında birey üzerinde sporun; kişisel, toplumsal, ekonomik öneminin yanında çocuk ve genç yaşdaki bireylerin, ulusal ve beynelmilel ilişkilerdeki önemi üzerinden durulmuştur.

Kişisel Olarak Sporun Önemi:

- Gün içerisindeki iş ve yaşamlarını verimli hale getirecek zindelik, çabukluk ve dayanıklılığı sağlar.
- Standartların üstünde kemik, vücut kas yapısı ve dik duruş alışkanlığı kazandırarak bireyin moral seviyesinin üst düzeyde olmasına yardımcı olur.
- Hastalık ve halsizliğin önüne geçer.
- Her türlü ritmik hareket gerektiren oyun ve etkinliklerde beceri ve yetenek kazandırır.
- Yapılan fiziki etkinlikler sayesinde sağlıklı yaşam standardı oluşmasına katkı sağlar.
- Çevreye karşı duyarlılığı artırarak, kültürel hazzı artırır.
- Boş zamanları değerlendirme davranış ve kabiliyeti kazandırır (64).

Toplumsal Açıdan Sporun Önemi:

- Liderlik davranışını geliştirerek, iyiliği, doğruluğu takdir etme davranışı kazandırır.
- Otokontrol becerisi kazandırır ve kişilere, kurallara saygıyı öğretir.
- Çevreyle uyum içerisinde sağlıklı yaşama alışkanlığı kazandırır.
- Planlı ve programlı çalışma alışkanlığı kazandırır.
- Güne arzu ve istekli başlamayı sağlar.
- Topluma karşı sorumluluk bilincini artırır.
- Toplumda, birlikte hareket etme, birlikte yaşama davranışlarının gelişmesine katkıda bulunur (47).

Ekonomik Açıdan Sporun Önemi:

- Bireyin günlük hayatını ve işlerini verimli olarak yürütmesine katkı sağlar.
- Yeteneklerini geliştirerek, daha üretken hale gelmesini sağlar.
- Meslekte, görev ve sorumluluk kazandırır.
- Ekonomik düşünce düzeninin oluşturduğu bilgi, beceri ve davranışların, aktarılma

işine katkıda bulunur.

- Bilgi ve beceri açısından yaratıcılık kabiliyetinin gelişmesini sağlar.

- İş gücü verimliliğinin üst düzeye çıkmasını sağlar (47).

Çocuklar ve Gençler de Spor Eğitiminin Önemi:

- Spor etkinliği çekici aynı zamanda etkili bir eğitim aracıdır.

- Bireyin toplum uyumunu hazırlar ve hızlandırır.

- Ferdin mevcut durumunu eğitip geliştirmesinin yanında ruhen ve fikren gelişmesine katkıda bulunur.

- Yeni yetişen gençlerin yaratıcı ve üretken olmasını aynı zamanda sosyalleşmesini ve kültürel olarak gelişmeyi sağlar.

- Kişinin toplumda itibarlı yer edinmesini sağlar.

- Doğru alışkanlıklar kazanmasını sağlar.

- Bireyin beden ve ruhen eğitimini sağlar.

- Bireyin insani niteliklerini geliştirerek medeniyet ve uygarlık alanında başarılı hale gelmesine katkıda bulunur.

- Bireyin gelir seviyesinin artmasını sağlayarak statü kazanmasını sağlar.

- Bireyler arasında yeteneklerine göre fırsat eşitliği sağlar.

- Başarıyı artırmada önemli unsurlardan biridir.

- Toplumun kültür ve eğitim seviyesinin yükselmesine katkıda bulunur.

- Rekabet ve mücadele ruhunu artırır.

- Bireyin toplum hayatını düzenler ve sosyalleşmesinde en önemli etkidir.

- Erken yaşta spora başlayan bireylerin sağlıklı yaşamasına katkıda bulunur.

- Vücut ve hareket sistemleri daha sağlıklı ve elastiki olur.

- Sporla uğraşmayan bireylere göre özgüvenleri daha yüksek olur.

- Spor bireyleri kötü alışkanlıklardan uzak tutacağı gibi bu alışkanlıklardan kurtulmasına yardımcı olur.

- Spor bir çeşit tedavi yöntemidir (47).

Sporun Ulusal ve Uluslararası İlişkilerde Önemi:

- Günümüzde spor, uluslararası ilişkilerde kullanılan ortak bir dil özelliği taşımaktadır. Uluslararası yapılan spor müsabakaları milletlerin birbirleri ile daha iyi ilişkiler kurmasına vesile olduğu gibi sevgi, saygı ortamı oluşturarak barış içinde yaşamayı sağlayan önemli etkenlerden biridir.

- Spor diplomatik alanda kendine yer bulmuştur.

- Spor dış politikada ülkelerin olumlu yönde kullandığı bir propaganda aracıdır. Alınan başarıların ülkelere saygınlık kazandırması, ülke içinde ve ülke dışında birlik ve dayanışmayı güçlendirmektedir.

- Spor, turizmin hem içeride hem de dışarıda gelişmesine yardımcı olmaktadır.

- Spor, engelli ve suçlu kişilerin topluma kazandırılmasında, uyum sağlamasında etkili bir aracı konumundadır.

- Spor toplum kültürünün bir parçasıdır.

- Günümüzde spor, bilim dalı olarak ele alınmaktadır (47).

2.9.2. Sporun Faydaları

Bireysel Bakımdan Spor: Spor; insanın kendine özgü hareket, oyun, performans, rekabet gibi antropolojik özelliklerin eğitim, olgu, kültür çerçevesinde değerlendirilmesidir. Bireyin ruh özelliklerinin öne çıkmasında bu olgu önemlidir. Bireysel olarak yarışma maksadıyla düzenlenen ve yüksek performansa dayalı olan spor aynı zamanda insani değerlerinde ön planda tutulmasını gerektirmektedir. Bunların yanında sporun gaye ve amaçları şu şekillerde sıralamak mümkündür (65):

- Sadece yarışma ve performansa yönelik belirlenen kurallar bağlı kalmak kaydıyla yapılan sporlara katılanlar,

- Sağlıklı yaşamak için (Fitness) spor faaliyetlerine katılanlar,

-Boş zamanları değerlendirip, eğlenmek ve vakti güzel geçirmek aynı zamanda toplumsal bağları güçlendirmek adına yapılan spora katılanlar,

Bütün bu sıralanan maddelere bakıldığında spor her yaşta cinsiyette bireylerin farklı zamanlarda farklı amaçlarla yaptığı bir olgudur.

Sosyolojik Bakımdan Spor: İnsanların beden ve ruhen gelişmesine destek olmak, güçlü bir iradesinin oluşmasının yanında, kendini grubun bir parçası olarak görerek birlik ve dayanışmayı sağlamaktır. Bireyin toplum içerisinde de sosyalleşmesiyle kendine güven duymasına vesile olmaktadır. Toplum içerisinde yaşama ve toplumsallaşma yaşam boyu sürdüğünde bu durum önem arz etmektedir.

Spor insanlara; statü kazandırdığı gibi maddi, manevi yönden farkındalık oluşturarak, çevresiyle ilişkilerini düzenleyen, verimli ve üretken bireyler olmasında faydalar sağlayacaktır. Kısacası; İnsan hayatını iyileştirici etkiler sağlayacaktır (65).

Devletin her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını koruyup geliştirmesi için gerekli tedbirler alması; sporun kitlelere yayılmasının teşvik edeceği ifade edilmiş ve başarı gösteren sporcuların devlet tarafından korunacağı 1982 Anayasasının 59.Maddesinde belirtilmiştir (51).

2.10. Spor Aktivitelerinin İnsan Gelişimindeki Rolü

İnsanoğlu hareket etmek için yaratılmış bir organizmadır. Hareket etme organizmanın, fonksiyonlarını yerine getirmesine ve sağlıklı bir şekilde yaşamasını sağlamaktadır. Uygun şekilde hareket etme ve bu hareketler yoluyla öğrenmeyi sağlama Beden Eğitimi ve Sporun sağladığı faydalardan bazılarıdır. Aynı zamanda genel eğitime katkı sağlayarak eğitimin ayrılmaz bir parçası konumundadır. Bu anlamda Beden Eğitimi ve Spor; bireyi, psiko-motor, fiziksel, zihinsel, duygusal, kişisel ve toplumsal olarak gelişmesine katkı sağlayan, bedensel aktivitelerin bütünü olarak ele alınabilir (47).

Beden eğitimi ve spor, fertleri ruhsal, fiziksel ve sosyolojik açıdan gelişimine olumlu etki eden aktivitelerdir (66). Bireyler bütün olarak yetişmesi gerekmektedir. Bireyleri bütün yönüyle yetiştirip geliştirmek modern eğitimin ana ilkesidir (67).

2.10.1. Sporun İnsanın Fiziksel Gelişimindeki Rolü

Beden eğitimi ve sporun fiziksel olarak gelişim amaçları; organizmayı fonksiyonel olarak üst seviyede etkinleştirmek, vücuda sağlıklı bir yaşam kazandırmaktır. Bu amaç sadece beden eğitimi ve sporda bulunan bir durumdur. İnsanın yapısında hareket vardır. Hareketin temelinde adaleler ve kemik yapısı vardır. Bunların güçlenip gelişmesine hareket yardım eder. Kısaca, kemiklerin ve kasların gelişmesi için bedensel faaliyetler zorunludur (67).

Enerjik olarak daha üst düzey bir organizma yapısı oluşturmaktır. Vücudun yağlanmasını ve kilo almayı engeller. Vücut yağ oranındaki dengeyi sağlar. Vücuttaki salgı bezlerinin düzenli çalışmasını sağlayarak, bedenen yorulmayı geciktirir ve dinlenmeyi çabuklaştırır. Kalp ritmini düzenleyerek kalbi besleyen damarların genişlemesini sağlar (21).

Kalp-damar rahatsızlığının engellenen yollarından biri egzersiz yapmaktır. Egzersiz yapma esnasında kas-kalp arasında aktif rol alır. Hareket eden bireyin damarları yağdan

temizlenir. Egzersiz, bireylerin rahatsızlığını azaltır veya tamamen ortadan kaldırır. Egzersiz esnasında yüklenme genelde damarlara yüklendiği için damar hastalıklarına yakalanma riski minimuma iner. Solunum ve boşaltım sisteminde oluşacak hastalıkları önler (47).

Sonuç olarak beden eğitimi ve spor sağlığı etkileyen hastalıklardan, sakatlanmalardan ve kalp-kan sisteminde görülecek rahatsızlıkları önleyip iyileştirerek, daha sağlam iskelet – kas ve eklem oluşumuna ve aynı zamanda yüksek performans için yapılması gerekmektedir.

2.10.2. Psikomotor Gelişimindeki Rolü

Devinişsel yani psikomotor gelişim ömür boyu devam eden bir süreçtir. Bu süreç, kaba becerilerde azalmaların kabiliyet ve becerilerin kazanılması gibi fiziksel değişimi öngören bir durumdur (68). İskelet sisteminin çok değişik veya hareketler esnasında kasların organize edilmesi ve istedik hareketlerin amaçlarına uygun olarak yapılması, merkezi sinir sistemi ve sinirsel merkezlerle bağlantılıdır (69). Kaslar farklı şekillerle uyarıldığı zaman doğal koşullar altında sinirler aracılığıyla sinir sisteminden gelen uyarıcılarla uyarılır (70). Devinişsel gelişim özünde kendini harekete dair davranışlardaki değişimler yoluyla ortaya koyar. Bu durum ise vücudun kontrol mekanizması bir başka deyişle sinir-kas sisteminin gelişmesi demektir. Devinişsel gelişim yürüme, koşma, zıplama, tırmanma, yakalama vb. basit hareketlerin gelişiminde önemli rol oynar (71). Devinişsel becerilerin gelişimi aynı zamanda kişinin zihinsel, duygusal ve çevresel gelişim ile bağlantılıdır. Bu gelişim süreçleri birbirinden ayrı ayrı ele alınması düşünülemez. Psikomotor becerileri konusunda kendini yeterli düzeyde olduğunu fark eden birey fiziki etkinliklere ve spora karşı kendini motive edecektir. Böylece hem fiziki olarak hem de psikolojik olarak toplum içerisinde uyumlu bir birey olacaktır. Burada amaç bireyin topluma uyumunu sağlamaktır. Hedefe ulaşma noktasında yapılan sportif hareket ve etkinlikler amaç değil araç olarak kullanılmaktadır. Bununla beraber işbirliğine dayalı çeşitli yarışmalar, oyunlar, dans etkinliği gibi etkinlikler de araç niteliğindedir (72).

Kabiliyet ve hareketlerin gelişimi bireydeki vücut yapısı, boy, kilo, hız, kuvvet, dayanıklılık, denge, koordinasyon, esneklik vb. özelliklerin yanı sıra duygusal ve zihinsel özelliklerine bağlıdır. Psikomotor gelişim birikim isteyen ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Kabiliyet ve hareketlerin üstüne koyarak gelişmesi ve becerilerin üst düzeye ulaşması noktasında basamak olarak görülmektedir (73).

Bireyin kazanmış olduğu beceriler gruba olan aidaat hissini kuvvetlendirerek etkinliklerden zevk almasını sağlayacaktır. Bireyler sahip olduğu yetenek ve kabiliyetler

doğrultusunda yaptığı etkinliklerden haz duyar. Gerek beden eğitimi derslerinde gerekse spor etkinliğinde bireyin becerilerini geliştirecek çeşitli hareket ve çalışmalar ilgiyi artıracaktır. Bireyin kazanmış olduğu beceriler yaşam şeklini belirlediği gibi boş zamanlarını değerlendirmesine yardımcı olmaktadır (68).

2.10.3. Fiziksel Psikomotor Gelişimindeki Rolü

Sporda güç ve dayanıklılığı artırmak için önemli olan kalp-dolaşım sisteminin cevap vermesi kas sisteminin dayanıklı olmasına bağlıdır. Kalp, akciğer gibi dolaşım sisteminin dayanıklı olması orta ve uzun zaman devam eden spor etkinliğinin verimli olması için önemlidir. Kas sisteminin fiziksel olarak kuvvetli oluşu; hızın ve kütleli bir üründür. Biyolojik olarak kuvvet ise, kasların hareketi ile karşılaşılacak dirençlere tepki gösterme ve onları aşabilme yeteneğidir. Kas dayanıklılığı, spor hareketlerinin şiddetinin artırıldığı durumda kas yorgunluğunun en az seviyede olması durumudur. Esneklik, vücudun birden fazla eklemlerinin hareketi tam olarak yaparken o hareket dâhilindeki eklemlerin işlev görmesidir (72).

Vücut kompozisyonu tanımı, vücudun yağ oranı ile ilgilidir. Vücuttaki yağ kütlesi veya yağsız vücut kütlesi vücut kompozisyonunu oluşturur. Hareketlerde koordinasyon karmaşık devinimsel hareketler olup yeni kazanılan teknik ve taktikler değil bununla beraber aniden oluşan alışılmamış durumlarda sergilenen beceriler belirleyici rol oynar. Sporda denge, statik ve dinamik hareketler esnasında, vücudun istenilen pozisyonda olma becerisidir. Sürat, bireyin sıralı hareketleri tam ve hızlı bir şekilde yapabilmesi durumudur. Çeviklik, hareketlerin başlangıcından bitimine kadar mümkün olduğunca kısa zaman diliminde tamamlamasıdır. Güç, minimum zaman içerisinde, maksimum efor harcama becerisidir (47).

2.10.4. Duygusal ve Sosyal Gelişimdeki Rolü

Sportif faaliyetlerde duygusal ve sosyal gelişim sürekli birbiri ile iletişim halindedir. Birey duygusal olarak gelişim sağladıktan sonra toplum içerisinde faydalı olabilir. Bu sebepten birey öncelikle kendini tanımalı ve duygusal olgunluğa ulaşmalı. Böylece topluma uyum sağlayabilir.

Yapılan bütün spor etkinlikleri birey için birer deneyimdir ve duyguları barındırır. Sportif faaliyetler sayesinde birey duygularını dışa yansıtır. Azim, Başarma, öfke, saldırma, savunma vb. duyguları göstererek bunları kontrolünü sağlamayı öğrenir (68).

Spor ve sportif faaliyetler bireysel olarak algılansa da temelinde toplumu kapsayan bir olgudur. Topluma ilgilendiren bu olgunun vazgeçilmezi yarışma, rekabet, mücadele gibi kavramlardır. Bireyin sportif faaliyetlere katılımı ayrıca benlik gelişimini de sağlamada öncüller arasındadır. “Benlik; bireyin ne olduğunu, ne olmak istediğini ve çevresini nasıl algıladığı gibi konularında bilinç kazanması” olarak açıklanabilir. Birey benlik duygusuna kendini başkaları ile kıyaslayarak ulaşır. Yeterli veya yetersiz olduğunu bu kıyaslama ile fark eder. Ayrıca benlik duygusu bireylerde toplum içinde etkin olma, sorumluluk alma, olayın neticesini kabullenme imkânı verir. Bireyler kendi sorumluluklarını kavrayarak onları kabul etmeyi öğrenir. Tutum, beğenme ve değerlendirme gibi kavramları davranışlar yoluyla ifade etme imkânı bulur (74).

Sportif faaliyetler sayesinde bireyler sosyal çevre oluşturarak kendini gerçekleştirme fırsatı bulur (75).

Sporun sosyal gelişime faydalarını özetleyecek olursak (76).

-Kişisel gelişim üzerinde yapıcı faydası vardır.

-Sportif faaliyetler sırasında beraber hareket etmeyi öğrenirler. Bu sayede arkadaşlık duygularının geliştirilip pekiştirilmesine yardımcı olur.

-Beraber çalışma kabiliyet kazanmaya katkı sağlar.

-Sosyal sorumluluklar üstlenme becerisi kazandırır.

-Liderlik vasfı kazandırır.

-Örnek davranış sergileyen yarışmacı, başkalarıyla iş birliği yapabilen ve iyi bir taraftar olma becerisini kazandırır.

-Savunma, saldırma gibi davranışları faydalı bir şekilde kullanmayı alışkanlık haline getirir.

-Başta kendine daha sonra başkalarına sevgi, saygı ve güven duymayı öğretir.

- Başkalarını olduğu gibi kabul etmeyi öğretir.

2.10.5. Zihinsel Gelişimdeki Rolü

Vücudumuzda bulunan organlar ve sinir sistemi arasında akıl almaz derecede karmaşıklık olduğu gibi bir o kadar da basit bir ilişki bulunmaktadır. Yapılan her hareket vücuttan beyne saniyede binlerce uyarı göndermesine sebep olmaktadır. Beyin ise bu uyarıları toplayıp organize etme işini yapar. Bunları bütünleştirerek sınıflamasını yapar ve karar verir. Yapılan egzersiz ve çalışmalar vücut ve sinir sisteminin bu uyarıları bir bütünlük içerisinde depolamasını hızlandırır (74).

Beden Eğitimi ve spor faaliyetleri esnasında öğrenilen yetenekler zihinsel gelişime de yardımcı olmaktadır. Zihinsel gelişim, bilgiyi kavrama ve saklama şeklidir. Zihinsel becerisi gelişen birey yorum yapma, çabuk ve doğru karar verme gibi yetenekleri geliştirir. Bir bireyin düşünme kabiliyeti ne kadar iyi ise o birey o kadar eğitilmiştir. Bilim düşünme kavramını, sadece düşünme olarak değil bedeni bir bütün olarak kapsayan olaylar olarak ele almaktadır (21).

Fiziki faaliyetlerin, zihinsel gelişime katkı sağlaması şu şekildedir:

-Fiziki etkinlikler bireylerin beyin ve kasları arasında iletişim ve koordinasyon kurup düşünmeyi sağlamaktadır. Bir hareketi öğrenmek, sistematik şekilde otomatik olmayıp düşünmeyi gerektirmektedir. Bunun için zihnin hazır ve uyanık olması gerekmektedir. Düşünme olayı sadece fiziki kabiliyetlerin öğrenilmesi için gerekli değildir. Bilgi kavramı, aynı zamanda beceri ve yetenekleri öğrenilmesi için gerekli bilgileri de kapsamaktadır. Kapsadığı bu bilgiler kural, teknik, yöntem ve terimlerin öğrenilmesi durumudur. Bütün hepsi göz önüne alındığında hareketin en kısa zamanda ve en iyi şekilde yapılması için gereklidir.

-Fiziki faaliyetler aracılığıyla birey fit ve sağlıklı vücut ve aynı zamanda alışılmış hareketleri düzgün bir şekilde yaparak bu ilkelerin yaşamındaki önemi kavrar. Bireyler zayıf ve güçlü yönlerini tanıma olanakların birisi de spordur. Beceri öğrenilebilir bir kavram olduğu için, algılama, düşünme, mantık yürütme gibi zihinsel eylemlere gereksinim vardır (21).

Birey; sportif etkinlikler aracılığıyla, sağlığın temel prensiplerini ve hareketlerin insan yaşamındaki önemini kavramada yardımcı olur. İnsan hareketlerin neticesinde, gelişim ve büyümedeki önemi hijyenik olma, hastalılardan korunma, dengeli beslenme, faydalı sağlıklı alışkanlıklar kazanma vb. temel kavramlar konusunda bilgileneren bilinçli bir şekilde yaşamını sürdürecektir (47).

2.11. Ailelerin Çocukların Spora Katılımlarındaki Rolü

Bireylerin beden eğitimi ve sportif faaliyetlere katılmalarına etki eden en önemli etkenler; aile, en yakın çevresi, meslek grupları, kişilerin geliri, spora uygunluk yaşı, cinsiyetleri ve spor için ayıracağı boş zaman şeklinde sıralanabilir (77). Toplumda ailelerin spora karşı ilgili oluşu başta çocuğu üzerinde aktivite yapması konusunda etkisi olduğu gibi toplumun diğer kesimlerinin de katılımı üzerinde olumlu bir şekilde etkendir (50).

Aile, aralarında biyolojik bağın olduğu, insan neslini devamını sağlamak amacıyla kurulmuş ve toplumsallaşmanın temelini oluşturan en küçük birimdir. İçerisinde hukuksal, ekonomik, psikolojik, toplumsal kuralları barındıran maddi ve manevi zenginlikleri diğer

kuşaklara aktaran milletlerin yapı taşıdır. Bu yapı taşı ne kadar sağlıklı ve sağlam olursa toplumda o derece daim olmaktadır (78).

Aile içinde oluşan sıkı bağlar çocuğun daha sonraki hayatında önemli bir yer teşkil etmektedir. Çocuğun yaşam tarzı aileden oluşan etkileşimlerle şekillenmektedir. Çocuk topluma uyum aşamasında aileden aldığı sosyal değerler, tutumlar, sayesinde uyum sağlamaktadır. Çocuğun büyüüp arkadaş ve sosyal çevresinin genişlemesiyle daha farklı deneyimler kazanması sağlanmış olacaktır. Çocuk gerek aileden aldığı, gerekse arkadaş çevresinden kazandığı deneyimlerle kendi kişiliğini oluşturmaya başlar (79).

Ailede anne-babanın çocuk üzerinde etkisi fazladır. Çocuğun geleneklere ve kültüre uygun bir şekilde davranması anne babanın yönlendirme ve beklentisi ile oluşmaktadır. Çocukta oluşan ilk öğrenmeler ileriki yaşlardaki kişiliğin temelidir. Çok büyük oranda anne babalar çocuğa iyi bir insan olmayı, doğru bir vatandaş olmayı, nitelikleri fazla başarılı bir ferdi olmayı öğretirler. Bütün bunlar göz önüne alındığında insanın ve onun toplumun bir ferdi olmasında çocukluk döneminde kazandığı davranış ve becerilerin önemi bir kez daha anlaşılmaktadır. Çocuklar için aileler uzun dönme boyunca temel davranışları kazanabileceği bir grup olmaktadır (71).

Aile içinde anne-babalara düşen en büyük görev; çocukların duygusal yönden eğitimlerini sağlamaktır. Özellikle de kazanması gereken güvenlik hissini verecek kişiler başta anne-babalardır. Çocuğun bunu toplum tarafında sağlaması zordur. Burada en önemli görev aileye düşmektedir. Yapılan araştırmalara göre çocuklarda duygusal sorunların ilk çıktığı dönem ilk çocukluk dönemidir. Bu dönemde ortaya çıkan sorunların daha sonraki dönemlerde düzeltilmesinin çok zor birim olduğunu belirtmektedirler (80).

Aile kavramının çok önemli bir kuram olması, çocuğun sosyalleşmesi konusunda çok önemli bir rol almasındandır. Bireyin sosyo-kültürel bir varlık olmasında önce aile daha sonra diğer kurumların yardımı ile gerçekleşmektedir (81).

Bireyin, çocukluk, ergenlik, ileri dönemdeki gençlik yıllarının bir kısmında aile en önemli etkendir. Bu etki çocukluktan daha sonraki dönemlere azalarak devam etmektedir. Bu azalma aile ilgi düzeyi ile alakalı değil birey ailenin dışında etrafındaki çevre ile iletişimin artmasından kaynaklanmaktadır. Etkili olan Aile, çocukluk, ergenlik ve hatta gençlik yıllarında, kişi üzerinde en etkili çevredir. Çocukluktan gençliğe doğru gittikçe etkisi biraz azalabilmektedir. Bunun sebebi, ailenin çocuklarına gösterdiği ilginin azalması değildir. Ergenlik ve gençlik dönemlerinde birey, ailenin dışında sosyal çevre ile iletişime geçmesidir. Bireyin bebeklikten başlayarak, büyümeye başlaması, kişilik ve karakterinin oluşması,

çevreye uyum sağlaması yeteneklerinin gelişmesi gibi birçok özelliklerin oluşmasında aile birincil öncüdür (82).

Çocukların her dönem için kazanması gereken davranışlar, ailenin sosyal yapısı ile ilgili bir durumdur. Aile katı bir sosyal yapıya sahip ise o aile içerisinde yetişen çocuk, kişilik özellikleri zayıf belli bir seviyede dünya görüşü olan birey olarak yetişir. Aile içerisindeki sosyal yapı katı kurallar çerçevesinde değil esnek bir yapıya dayalı ise burada yetişen çocuk çok boyutlu düşünebilen, zengin dünya görüşüne sahip bireyler olarak yetişmektedir (83).

Eğitim aşamasında kendine güven duyan, insani ilişkilerde iyi, kendini devamlı yenileyen öğrencilerin tercih edildiği görülmektedir. Bu kategorideki öğrenciler en iyi ortamlarda eğitimlerine devam etmektedirler. Bunların büyük bir çoğunluğu maddi durumu iyi olan aile içerisinde yetişen çocuklardan olduğu söylenebilir (84). Esas itibari ile çocuğun başarılı ve sosyal çevre ile uyumlu olmasındaki en büyük etken aile yapısının çocuğa göstermiş olduğu tutum ve davranışlardır (84).

Çocuk gelişiminde anne-baba tutum ve davranışlarının etkisi oldukça önemlidir. İnsanın kişilik gelişimi hayat boyu devam eden bir süreç olup kişilik gelişimin temelleri çocukluk döneminde atılır. Anne- baba ve diğer aile bireylerinin çocuğa olan tutum ve davranışı, çocuğun gelecekte toplumda nasıl bir birey olacağını ve çocuğun nasıl bir kişilik ortaya koyacağını gösterir (81).

Baskıcı ve otoriter bir ortamda büyüyen çocuklar hangi davranışa nasıl bir tepki olacağını bilemez. Böyle bir çocuk, dışa bağımlı, aşırı isyankâr veya boyun eğici olabilir. Bu şekilde yetişen çocukta dıştan denetimli kişilik oluşmaktadır (84). Ailenin ilgisizliği sonucunda çocuk; yakın çevresine, arkadaşlarına, okulda öğretmenlerine karşı yanlış davranışlar gösterip çevresindeki eşyalara zarar verebilir. Bu konu ile alakalı yapılan araştırmalar neticesinde çocuğa karşı ilgi göstermeyip kayıtsız davranan ailelerde yetişen bireylerde saldırganlık eğilimi daha çok görülmektedir (84).

Güven veren, destekleyen ve hoşgörülü bir tutumun olduğu aile ortamında kabul edilen ve edilmeyen davranışlar bellidir. Bu sınırlar çerçevesinde çocuk hareketlerinde özgürdür. Çocuğun söz söyleme hakkı vardır. Duygu ve düşüncelerine diğer aile bireyleri tarafından saygı duyulur. Çocuk sevgi görür ve desteklenir (84).

Anne-baba, çocuğuna aile fertleri tarafından kabul edilen değerleri, tutum ve davranışları çoğu zaman bilinçli bir şekilde kazandırmaya çalışmaktadır. Bu nedenle aile içerisinde çocuğa verilen eğitim yarı formal eğitim olarak kabul edilmektedir. Çocuk eğitiminde, ailelerin eğitim kurumlarının yanında olması sürekli iş birliği ve iletişim içinde olması çok önemlidir. Çocukların aileden aldığı tutum ve davranışlar sonucu kazandığı

beceriler okuldaki yaşantısını olumlu yönde etkilemektedir. Çocuğun aile ortamı içerisinde kazanmış olduğu bilgi ve kabiliyetler onun okuldaki başarısını olumlu yönde etkilemektedir. Çocuğun aile içerisinde öğrendiği bilgi, tutum ve davranışlar okulda öğrendiklerini destekleyici nitelikteyse okulda daha başarılı olacaktır. Eğer aile içerisinde öğrendikleri ile okul arasında çelişki oluşursa bu durum çocuğun başarısız olmasına sebep olacaktır. Ayrıca ailede oluşan huzursuz durum, ailenin ait olduğu alt kültür özellikleri, aile fertlerinin eğitim durumu, ailenin okul karşı olan düşüncesi çocuğun başarısına etki eden etmenlerdendir. Okulda eğitim alanında başarısız olan çocuğun problemine ilişkin çözümler noktasında bu etmenlerin göz ardı edilmemesi gereklidir (85).

Aile, günlük hayat içerisinde çocukların eğitim sürecini arka plana atmamalıdır. Günlük hayatın sıkıntı ve problemleriyle uğraşan aileler çocukların ihtiyaçları, gelişimleri ve eğitimleri ile de ilgilenmeleri gereklidir (86).

Bütün bu gelişim basamaklarında çocuk aile bireyleri ile girdiği ilişkilerin etkisi sonucunda mutlu ya da mutsuz, uyumlu ya da uyumsuz, doyumlu ya da doyumsuz olur. Ailede annenin çocuğun ihtiyaçları konusunda duyarlı olması ve zamanını ve davranışlarını çocuğa göre belirlemesi gereklidir. Çocuğuna karşı duyarlı olan bir olan annenin sadece çocuk odaklı olmaması sürekli kendini geliştirip yeni bilgiler öğrenmelidir. Kendi ilgi alanlarını geliştiren anne çocuğun bu alanda yapacağı çalışmaları destekleyici davranışlarda bulunacaktır (1).

Ailenin sosyolojik olarak gelişiminde en önemli birey kadındır. Onun için kadının eğitilmesi çok önemlidir. Geçmişten günümüze kadar ulaşılmış olan "Bir erkeği eğitirsen bir bireyi, bir kadını eğitirsen bir aileyi eğitmiş olursun" atasözü ailede kadının önemini açıklamaktadır (87).

Mevcut yer ve olaylar göz önüne alındığında her durumda baba ailenin reisi konumundadır. Babanın eğitim seviyesi, kişiliği, tavır ve davranışları, aile bireyelerine olan ilgi onların eğitiminde önemlidir (84).

Babalar çocuklar için hem sevgi-saygı duyulacak bir büyük hem de örnek alınacak bir kişi olmaktadır. Erkek ve kadın çocukların cinsel kimlik kazanmasında baba ile olan iletişim ve ilişkiler çok önemli bir etkidir (1).

Aile içerisinde kardeşlerin olması diğer bir önemli faktördür. Kardeşi olmayıp tek çocuk olarak büyüyen çocuklar, sosyal açıdan yetersiz oldukları gibi aynı zamanda bencil davranışlarında dolayı arkadaşlık ilişkileri zayıf olmaktadır. Toplum içerisinde şımarık çocuk olarak görülen çocuklar genellikle aile içinde kardeş ilişkileri düzenli olmayan veya tek olarak büyümüş bireylerdir. Çocukları birbirleriyle kıyaslama içine girmeleri onları iç dünyalarında

birbirlerine karşı dūřmanca duygular beslemelerine neden olur. Kıyaslama şekli kardeşler arasında kaynaştırıcı bir davranış olmadığı gibi çocuğa yetersiz ve eksiklik duygularının oluşmasına sebep teşkil edecektir. Bunun devamında problemlı kişilik oluşması kaçınılmaz olacaktır (88).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Sınırları

Bu araştırma değerlendirilirken aşağıda belirtilen sınırlara dikkat edilerek değerlendirmek gerekmektedir: Araştırma Kilis ili ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma için 685 anket formu değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma yalnızca örgün eğitimin ortaokul bölümünde öğrenim gören 6. 7. ve 8.sınıf öğrencilerini kapsamaktadır.

3.2. Araştırmanın Metodolojisi

3.2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kilis ilinde öğrenim görmekte olan 11.600 Ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır.

Evren içerisinde seçkisiz örnekleme yöntemine göre seçilen, Kilis merkez (Atatürk Ortaokulu, Toki Ortaokulu, Uluğcan Ortaokulu) ve Elbeyli ilçesi (Elbeyli Ortaokulu, Karacaoğlan Ortaokulu, Yenideğirmen Ortaokulu) okullarında 6. sınıfta öğrenim gören 329; 7. sınıfta öğrenim gören, 215; 8. sınıfta öğrenim gören, 141 öğrenci olmak üzere toplam 685 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

3.2.2. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Bu araştırmayla ilgili uygulanan anket formu, içeriğin teorik kısmında yer alan bilgiler dikkate alınarak ayrıca Dalkılıç(2011) tarafından hazırlanan yüksek lisans bitirme tezinde uygulamış olduğu anketten faydalanılmıştır. Yapılan anket üç kısımdan oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde öğrencilerin demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, okulu, ailenin gelir düzeyi, anne ve babanın eğitim düzeyi) yer almaktadır (9).

İkinci bölümünde ise yine araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve 5’li likert ölçeğine göre hazırlanmış 7 ifadeden oluşan spor faaliyetlerine katılım ölçeği bulunmaktadır. 5’li likert ölçeğindeki bu ifadeler “hiçbir zaman=1, nadiren=2, zaman zaman=3, çoğu zaman=4, her zaman =5” şeklinde ifade edilmiştir.

Anketin üçüncü bölümde ise Ersanlı ve Balcı (1996) tarafından, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak geliştirilmiş 45 sorudan oluşmuş İletişim Becerileri Envanteri kullanılmıştır (89).

Anketin iç güvenilirlik katsayısı, sportif faaliyetlere katılım düzeyini belirleme ölçeği için .81 iletişim beceri düzeyini belirleme ölçeği için .83 olarak tespit edilmiştir. Bu durum Tablo-1 ve Tablo-2' de gösterilmiştir. Büyüköztürk (2008) .80 ile .90 arasında iç güvenilirlik açısından oldukça iyi olarak değerlendirmiştir.

Çalışmanın yapılabilmesi amacıyla Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü 13.02.2017 tarih ve E.2317 sayılı resmi yazısı ile Kilis Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınmıştır. Araştırmanın verileri 2016–2017 eğitim-öğretim yılının Mayıs ayı içerisinde toplanmıştır. Okul yöneticileri ve Beden Eğitimi öğretmenleri ile görüşülerek envanterin ne zaman ve hangi sınıflarda uygulanacağı belirlenmiştir.

Beden Eğitimi ve Rehber öğretmenler ile görüşmeler yapılarak anketin zamanı ve hangi sınıflara uygulanacağı tespit edilmiştir. Anket çalışması, belirlenen okullarda ders dışı saatlerinde araştırmacı tarafından uygulanarak, ihtiyaç olduğu durumlarda rehber öğretmenler ve Beden Eğitimi öğretmenlerinden yardım talebinde bulunulmuştur. 6. 7. ve 8.sınıfları kapsayan bu envanter uygulamasında, öğrencilerin okuduğunu anlama seviyesi dikkate alınarak, envantere bulunan yargı içeren sorular, araştırmacı ve Beden Eğitimi öğretmenlerince açıklaması yapılarak, öğrencilerin cevaplandırması sağlanmıştır. Envanterin uygulandığı sınıflarda yapılan araştırmanın genel amacı açıklanmıştır. Verilecek cevaplarla ilgili bilgilendirmeler yapılmış ve uygulamaya dair sorulara cevaplandırılmıştır.

Veri toplama araçları, öğrencilere ders dışı saatleri içerisinde ve tek oturumda uygulanmıştır.

Envanterin uygulanması sırasında, soruları cevaplayan öğrencilerin veri toplama araçlarına ilgi gösterdikleri, dikkatli bir şekilde cevap verdikleri gözlenmiş ve herhangi bir sorunla karşılaşmadan uygulama sonuçlanmıştır.

3.2.3. Verilerin Analizi

Verileri toplama aşaması, öğrencilere ders dışı saati içerisinde ve tek oturumda uygulanmıştır.

Envanterin uygulanması sırasında, öğrencilerin veri toplama araçlarına gereken ilgiyi göstererek, dikkatli bir şekilde cevap verdikleri gözlemlenmiştir. Uygulama aşamasında herhangi bir sorun yaşanmadan uygulama sonuçlanmıştır.

Araştırma konusu için Kilis ilinden seçilen 6 Ortaokulunda öğrenim gören toplam 685 öğrenciye anket uygulaması yapılmıştır. Uygulama esnasında anket sorularına verilen cevaplar bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS 16.0 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı ile değerlendirmeye alınmıştır. Değerlendirme sonucunda tespit edilen deneklere ait demografik özellikler sıklık (frekans) ve yüzde (%) şeklinde sunulmuştur. Anketten alınan puanlar ortalama ve standart sapma olarak verilmiştir. Sportif Faaliyetlere Katılım ve İletişim Beceri Düzeyi için alınan puanların normallik dağılımı Shapiro-Wilk testleri ile incelenmiştir. Veriler normal dağılım göstermediği için araştırma hipotezlerinin test edilmesinde non-parametrik testler kullanılmıştır. İkili grupların karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi, çoklu grupların karşılaştırılmasında Kruskal Wallis H testi ve Spearman korelasyon analizi uygulanmıştır. Anlamlılık seviyesi 0,05 ve 0,01 olarak kabul edilmiştir.

4.BULGULAR

“Ortaokul öğrencilerinin spor faaliyetlerine katılım düzeyi ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi” konulu bu tez çalışmasının uygulama boyutu kapsamında bir anket çalışması yapılmıştır.

Anket formunda yer alan maddelerin genel güvenilirliğini ve alt boyutların güvenilirliğini test edebilmek için Cronbach’s Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Sonuçlar % 95 güven aralığında, anlamlılık $p<0,05$ düzeyinde çift yönlü olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda elde edilen değerler aşağıdaki şekilde yorumlanmaktadır:

Tablo 1: Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyini Belirleme Ölçeğine İlişkin Sonuç

Cronbach’s Alph	Ölçek Madde Sayısı
.81	7

Tablo 2: İletişim Beceri Düzeyini Belirleme Ölçeğine İlişkin Sonuç

Cronbach’s Alph	Ölçek Madde Sayısı
.83	45

Tablo 1 ve Tablo 2’de yer alan analiz sonuçlarına göre sportif faaliyetlere katılım düzeyini belirleme ölçeğinin Cronbach's Alpha değeri .81, iletişim beceri düzeyini belirleme ölçeğinin Cronbach's Alpha değeri ise .83 çıkmıştır. Buna sonuçlar araştırmamızın ölçek güvenilirliğinin “İYİ” olduğunu göstermektedir.

Toplam 685 anketin değerlendirmeye uygun görüldüğü anket analiz sonuçları aşağıda özetlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 3 de verilmiştir. Araştırmaya katılan toplam 685 kişilik araştırma grubundan 359 tanesi yani %52,4’ü erkek, 326 tanesi yani %47,6’sı ise kadındır.

Tablo 3: Araştırma Grubunun Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	Oran(%)
Kadın	326	47,6
Erkek	359	52,4
Toplam	685	100

Tablo 4: Cinsiyet Değişkenine Göre Spor Faaliyetlerine Katılım ve İletişim Beceri Düzeyi Puan Ortalamaları

Değişkenler	Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma
Sportif Faaliyetlere Katılım	Kadın	359	13,27	5,41
	Erkek	326	15,94	6,80
	Toplam	685	14,60	6,10
İletişim Beceri Düzeyi	Kadın	359	148,60	20,59
	Erkek	326	147,58	24,15
	Toplam	685	148,09	22,37

Tablo 5: Cinsiyet Değişkenine Göre Spor Faaliyetlerine Katılım ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıraların toplamı	Z	p
Sportif Faaliyetlere Katılım	Kadın	359	304,10	109173,00	-5,411	.000*
	Erkek	326	385,83	125782,00		
	Toplam	685	344,96	117477,50		
İletişim Beceri Düzeyi	Kadın	359	349,52	125477,00	-,905	.366
	Erkek	326	335,82	109478,00		
	Toplam	685	342,67	117477,50		

*P<0,01

Tablo 4’de cinsiyet değişkenine göre Spor Faaliyetlerine Katılım ve İletişim Beceri Düzeyi puanlarının ortalamaları verilmiştir. Tablo 5’de ise öğrencilerin spor faaliyetlerine katılım ve iletişim beceri düzeyi puanlarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasında kullanılan Mann-Whitney U testi sonuçları görülmektedir. Bu karşılaştırma sonucunda sportif faaliyetlere katılım puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği (Z=-5,411; p < 0,01) ve erkeklerin puan ortalamalarının kadınlara göre anlamlı düzeyde

yüksek olduğu saptanmıştır. İletişim beceri düzeyi puanlarının ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0,01$).

Tablo 6: Araştırma Grubunun Sınıflara Göre Dağılımı

Sınıf	N	Oran(%)
6.sınıf	329	48,0
7.sınıf	215	31,4
8.sınıf	141	20,6
Toplam	685	100

Tablo-6'deki verilere göre ankete katılan araştırma grubunun sınıflara göre dağılımı 329'u (%48,0) 6.sınıfta okuyan öğrencilerden oluştuğu, 215'i (%31,4) 7.sınıfta okuyan öğrencilerden,141'i (%20,6) ise 8.sınıf öğrencilerden oluştuğu tespit edilmiştir.

Tablo 7: Sınıf Değişkenine Göre Spor Faaliyetlerine Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Sınıf	N	Ortalama	Std. Sapma	Sıra Ortalaması	Ki Kare	p
Sportif Faaliyetlere Katılım	6. Sınıf	329	28,058	20,308	352,07	6,400	.041*
	7. Sınıf	215	28,314	21,300	353,69		
	8. Sınıf	141	28,322	21,331	305,54		
	Toplam	685	84,694	62,939	1011		
İletişim Beceri Düzeyi	6. Sınıf	329	2,477	1,034	330,92	6,697	.035*
	7. Sınıf	215	2,333	1,027	371,85		
	8. Sınıf	141	2,221	1,011	327,20		
	Toplam	685	7,31	3,63	1030,04		

* $P < 0,05$

Sınıflar arası farklılıkların incelenmesi amacıyla uygulanan Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre spor faaliyetlerine katılım (ki-kare = 6,400; $p < 0,05$) ve iletişim beceri düzeyi (ki-kare = 6,697; $p < 0,05$) puanlarının gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda spor faaliyetlerine katılım puanlarının 6. sınıf ile 8. sınıf ve 7. sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı

farklılık oluşturduğu, 6. sınıf ile 7. sınıf arasında ise istatistiksel olarak farklılık olmadığı belirlenmiştir. İletişim beceri düzeyi puanlarının ise sadece 6. sınıf ile 7. sınıf ve 7. sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği, 6. sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır.

Tablo 8: Araştırma Grubunun Okullara Göre Dağılımı

Okullar	N	Oran(%)
Atatürk Ortaokulu	207	30,2
Elbeyli Ortaokulu	107	15,6
Karacaoğlan Ortaokulu	76	11,1
TOKİ Ortaokulu	158	23,1
Uluğcan Ortaokulu	54	7,9
Yeni değirmen Ortaokulu	83	12,1
Toplam	685	100

Öğrencilerin okullara göre dağılım analiz edildiğinde ise (Tablo-8), ankete katılan 685 anket cevaplayıcıdan 207 (%30,2) deneğin Kilis merkezde bulunan Atatürk Ortaokulunda okuduğu tespit edilmiştir. Atatürk Ortaokulu; 158 (%23,1)'lik denek katılımıyla merkez okullarında TOKİ ve 107 (%15,6) denek katılımıyla Elbeyli ilçesinde bulunan Elbeyli Ortaokulu takip etmektedir. Daha sonra bu okulları sırasıyla Kilis Elbeyli ilçesine bulunan 83 (12,1)'lik katılımla Yeni Değirmen Ortaokulu ve 76 (11,1) öğrenci katılımıyla Karacaoğlan Ortaokulu, 54 (7,9) öğrenci katılımıyla merkez Uluğcan Ortaokulu katkı sağlamıştır. Genel olarak tabloya bakıldığında anketin ağırlıklı olarak Kilis merkezde bulunan okullarda eğitim öğretim gören öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 9: Araştırma Grubunun Öğrenci Ailelerinin Gelir Düzeyi

Ailenin Aylık Geliri	N	Oran(%)
0-500	188	27,4
501-1000	253	36,9
1001-2000	132	19,3
2001-3500	86	12,6
3501-üstü	26	3,8
Toplam	685	100

Tablo-9'a göre 685 araştırma grubu içerisinde aylık aile geliri 0-500 arasında olan aile sayısı 188 (%27,4)'dir. 501-1000 TL arasında olan ailelerin oranı %36,9 yani 253 kişidir. Gelir düzeyi 1001-2000 TL arasında olan ailelerin oranı 132 (%19,3), 2001-3500 TL arasında olan ailelerin oranı 86 (%12,6) ve 3501 TL ve üzeri olan ailelerin oranı ise 26 (%3,8)'dir. Ankete katılan öğrencileri aile gelir düzeylerine genel olarak bakıldığında gelir seviyesinin ortalamasının altında, geliri düşük olan aileler olduğu görülmektedir.

Tablo 10: Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Spor Faaliyetlerine Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Gelir Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	Sıra Ortalaması	Ki Kare	p
Sportif Faaliyetlere Katılım	0-500 TL	188	29,330	21,420	316,26	10,718	.03*
	501-1000 TL	253	27,645	21,126	339,25		
	1001-2000 TL	132	26,564	20,592	374,36		
	2001-3005 TL	86	30,430	19,460	341,41		
	3500 TL Ve Üstü	26	26,174	19,827	418,90		
	Toplam		685	140,152	102,425	1790,18	
İletişim Beceri Düzeyi	0-500 TL	188	2,414	1,555	300,49	24,938	.00*
	501-1000 TL	253	2,305	1,537	332,61		
	1001-2000 TL	132	2,319	1,380	398,36		
	2001-3005 TL	86	2,613	1,367	355,60		
	3500 TL Ve Üstü	26	2,390	1,241	428,73		
	Toplam		685	12,101	7,08	1815,79	

*P<0,05; **p<0,01

Gelir durumu değişkenine göre öğrencilerin sportif faaliyetlere katılım ve iletişim beceri düzeyi puan ortalamaları ve karşılaştırılması tablo 10'da verilmiştir. Gelir durumları arasındaki farklılıkların incelenmesi amacıyla uygulanan Kruskal Wallis H testi sonuçlarına göre spor faaliyetlerine katılım (ki-kare = 10,718; $p < 0,05$) ve iletişim beceri düzeyi (ki-kare = 24,938; $p < 0,05$) ailelerin gelir düzeyleri ile sportif faaliyetlere katılım ve iletişim beceri düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Sıra ortalamalarına bakıldığında gelir düzeyi 3500 TL ve üstü olan ailelerde spor faaliyetlerine katılımın ve iletişim beceri düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim düzeylerine ilişkin cevaplar incelenmiş ve sonuçlar Tablo-11'de özetlenmiştir.

Tablo 11: Araştırma Grubunun Ebeveynlerinin Eğitim Düzeyi

Ebeveyn	Eğitim Düzeyi	N	Oran(%)
Anne	Ortaokul	400	58,4
	Ortaöğretim	229	33,4
	Lisans	49	7,2
	Lisansüstü	7	1,0
	Toplam	685	100,0
Baba	Ortaokul	275	40,1
	Ortaöğretim	274	40,0
	Lisans	88	12,8
	Lisansüstü	48	7,0
	Toplam	685	100

Tablo 11'e göre; Araştırma grubunun annelerinin 400 (%58,4) gibi ağırlıklı bölümünün Ortaokul mezunu, 229 (%33,4)'u ortaöğretim, 49 (%7,2) öğrenci annesinin lisans ve 7 (%1)'lik diliminin ise yüksek lisans eğitimi aldığı görülmektedir.

Tablo-11'in ikinci kısmındaki öğrenci babalarının eğitim seviyesi incelendiğinde; Araştırma grubunun deneklerin babasının 275 (%40,1)'i Ortaokul mezunu, 274 (%40)'nün ortaöğretim mezunu, 88 (%12,8)'inin lisans mezunu olduğu ve 48 (%7)'nin lisansüstü eğitim aldıkları verilen cevaplarda görülmektedir. Tablo genel olarak incelendiğinde ankete katılan araştırma grubu babalarının eğitim düzeyinin annelerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 12: Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sportif Faaliyetlere Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Anne Eğitim Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	Sıra Ortalaması	Ki Kare	p
Sportif Faaliyetlere Katılım	Ortaokul	400	27,729	21,313	318,36	19,197	.00*
	Ortaöğretim	229	29,103	21,389	366,13		
	Lisans	49	27,924	14,841	429,92		
	Lisans Üstü	7	26,785	10,102	385,86		
	Toplam	685	111,541	67,645	1500,27		
İletişim Beceri Düzeyi	Ortaokul	400	2,249	1,533	330,89	12,645	.00*
	Ortaöğretim	229	2,482	1,411	359,50		
	Lisans	49	2,818	1,198	392,05		
	Lisans Üstü	7	3,354	1,639	151,71		
	Toplam	685	10,903	5,781	1234,15		

*P<0,05; **p<0,01

Anne eğitim durumu değişkenine göre öğrencilerin sportif faaliyetlere katılım ve iletişim beceri düzeyi puanlarının dağılımı ve karşılaştırılması tablo 12’de sunulmuştur. Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre puan ortalamaları Kruskal Wallis H ile karşılaştırıldığında hem sportif faaliyetlere katılımın (ki-kare = 19,197; p < 0,05) hem de iletişim beceri düzeyinin (ki-kare = 12,645; p < 0,05) istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 13: Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sportif Faaliyetlere Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Baba Eğitim Durumu	N	Ortalama	Std. Sapma	Sıra Ortalaması	Ki Kare	p
Sportif Faaliyetlere Katılım	Ortaokul	275	29,551	21,387	306,82	16,394	.00*
	Ortaöğretim	274	26,207	20,862	360,94		
	Lisans	88	29,691	19,152	375,73		
	Lisans Üstü	48	29,002	20,191	387,88		
	Toplam	685	114,451	81,592	1431,37		
İletişim Beceri Düzeyi	Ortaokul	275	2,398	1,559	330,63	2,450	.48
	Ortaöğretim	274	2,210	1,413	345,79		
	Lisans	88	2,685	1,431	363,96		
	Lisans Üstü	48	2,676	1,398	359,51		
	Toplam	685	9,969	5,801	1399,89		

*P<0,05

Baba eğitim durumu değişkenine göre öğrencilerin sportif faaliyetlere katılım ve iletişim beceri düzeyi puanlarının dağılımı ve karşılaştırılması tablo 13’de sunulmuştur. Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre puan ortalamaları Kruskal Wallis H ile karşılaştırıldığında sportif faaliyetlere katılımın (ki-kare = 16,394; p< 0,05) istatistiksel anlamda farklılık gösterdiği ve iletişim beceri düzeyinin (ki-kare = 2,341; p > 0,05) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Tablo 14: Spor Faaliyetlerine Katılım ile İletişim Beceri Düzeyi Puanları Arasındaki Korelasyon Analizi

Değişkenler	Sportif Faal. Kat.
Sportif Faal. Kat.	1
İletişim Bec. Düz.	.197*

*p<0,01

Tablo 14’de öğrencilerin spor faaliyetlerine katılım ve iletişim beceri düzeyi ortalama puanları arasındaki korelasyon analizi verilmiştir. Sportif faaliyetlere katılım ile iletişim beceri düzeyi puanları arasında düşük düzeyli pozitif bir korelasyon tespit edilmiştir (r = 0,197; p < 0,01).

5. TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı, Kilis ili merkez ve Elbeyli ilçesi Ortaokulu 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ve iletişim beceri düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışma, Kilis ili merkez de 3, Elbeyli ilçesinde 3 olmak üzere toplam 6 okulda öğrenim gören toplam 685 öğrencinin 60 soruluk anket formuna verdikleri cevaplar esas alınarak analizler yapılmış ve analiz sonuçları aşağıda özetlenmiştir.

Araştırmaya katılanların 326'sını (%47,6) kadın, 359'unu (%52,3) erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Bu araştırmanın bulgularına göre; erkeklerin sportif faaliyetlere katılım puanlarının kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İletişim beceri düzeylerinin ise erkek deneklerin biraz daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılığın, araştırmaya katılan erkeklerin kadınlara oranla sportif faaliyetlere katılımlarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Erkeklerin spora katılım oranlarının kadınlardan fazla olmasının çeşitli nedenleri olabilir. Bu nedenlerin arasında erkek çocukların küçük yaştan itibaren aileler tarafından kadın çocuklara kıyasla daha fazla özgür bırakıldığı söylenebilir (89). Literatürde bununla ilgili çeşitli çalışmalar yer almaktadır. Lise öğrencilerini kapsayan 1996 yılında yapılan bir çalışmada, öğrencilerin spora katılım amaçlarında cinsiyete göre birtakım farklılık olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırma neticesinde, kadın öğrencilerde spor aktivitelerine katılımın sosyal, etik, estetik ve ritmik amaçlı olduğunu, erkek öğrencilerde ise fiziksel gelişim amaçlı olduğunu göstermektedir (44).

Okullarda yapılan sportif faaliyetler genellikle fiziksel gelişim amaçlı olduğunu düşünürsek, sportif faaliyetlere katılımın erkeklerde kadınlara göre daha yüksek olmasının sebebini şöyle açıklayabiliriz (90). Kelinske (2001) bir araştırmasında, erkeklerin sportif faaliyetlerde kadınlara göre daha fazla liderlik vasıfları edindiklerini belirtmiştir. Araştırma sonucunda erkek öğrencilerin %68'inin, kadın öğrencilerin ise %42'sinin aktif olarak spor yaptığını tespit etmiştir. Elde edilen bu sonuçlara göre erkeklerin sportif faaliyetlere katılım oranının kadınlara göre daha yüksek olma sebebi, erkeklerin liderlik kazanma arzularının daha fazla olma ihtimali yatmaktadır (91). Kelinske (2001)'nin yapmış olduğu bu araştırma katılım oranları açısından çalışmamızı destekler niteliktedir. Özdiç (2005) "Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Sporun Ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri" adlı makalesinde konuyla ilişkili olarak şu sonuçlara ulaşmıştır: Çukurova Üniversitesi öğrencileri üzerinde yapılan bu çalışmada, sportif aktivitelere katılımında cinsiyete göre bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (92). Ancak, tercih edilen spor

branşlarında belirgin farklılıklar vardır. Kadınlar çoğunlukla koşu, yürüyüş ve yüzme gibi bireysel sporları tercih ederlerken, erkekler futbol ve basketbol gibi grup sporlarını tercih etmektedir. Yani, erkekler sporu bir sosyalleşme aracı olarak görmekte, kadınlar ise sağlıklı olmak ve formda kalmak gibi ben merkezli nedenlerle spor yapmaktadırlar. Spora katılım oranları açısından bu sonuçlar araştırmamızı destekler nitelikte değildir. Ancak kadın ve erkeklerin sporu tercih etme nedenleri araştırmadaki sonuçların nedenlerine ışık tutabilir. Okullarda genellikle takım sporlarına yönelik çalışmalara yer verilmektedir. Bu durumun nedeni okulların sahip olduğu imkânların sınırlı olmasıdır. Her okulda yüzme havuzu bulmak veya güreş sporu için gerekli koşulları sağlamak özellikle devlet okulları için neredeyse imkânsızdır. Dolayısıyla okullarda bireysel sporlar için gerekli koşulları oluşturmak çok zordur. Spora katılımın kadınlarda düşük olmasının sebebi düzenlenen sportif faaliyetlerin kadınlara hitap etmemesinden kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 329'u (%48,0) 6.sınıf öğrencisi, 215'i (%31,4)7.sınıf öğrencisi,141'i (%20,6) ise 8.sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Araştırmanın bulgularına göre; spor faaliyetlerine katılım puanlarının 6. sınıf ile 7. sınıf ve 6. sınıf ile 8. sınıf arasında anlamlı farklılık oluşturduğu, 7. sınıf ile 8. sınıf arasında ise yine ciddi farklılık olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin 6. sınıfta sportif faaliyetlere katılım düzeylerinin üst sınıf öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin üst sınıflarda eğitim ve öğretim faaliyetlerine fazla zaman ayırmaları ve sınav kazanma, iyi bir liseye yerleşebilmenin oluşturduğu baskıların artması gibi nedenlerin sportif faaliyetlere katılım düzeylerinde azalmaya neden olduğu sanılmaktadır.

Bu araştırmaya dahil edilen toplam 685 öğrencinin 329'u (%48,0) 12 yaşında, 215'i (%31,4) 13 yaşında, 141'i (%20,6) ise 14 yaşındadır. Araştırmada yaş değişkeninin sportif faaliyetlere katılım düzeyini etkileyen bir özellik olduğu ve 12 yaş ile 14 yaş grupları arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Sportif faaliyetlere katılım düzeyi sınıf değişkenine benzer olarak yaşın artışına göre azalma göstermektedir. Yaş değişkeninin öğrencilerin iletişim beceri düzeylerinin farklılaşmasına neden olduğu görülmektedir. 12 yaşındaki öğrencilerin iletişim beceri düzeylerinin 13 ve 14 yaşındaki öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Burada sportif faaliyetlere katılım düzeyindeki yaş grupları arasındaki orantılı değişken ile iletişim beceri düzeyi arasındaki dağılım paralellik göstermektedir.İletişim beceri düzeyindeki bu farklılığın nedenleri arasında yaşın ilerledikçe bireyin ergenlik dönemim getirmiş olduğu yalnızlaşma ve kendi iç dünyasına kapanması olarak düşünülebilir.

Yapılan araştırmalar içerisinde sportif faaliyetlere katılımın yaşla ilişkili olduğunu belirten çalışmalar bulunmaktadır. Sporun Amerikada yaşayan insanlar için önemi araştıran çalışmalarda fiziksel faaliyetlerin yaş ilerledikçe azaldığını ortaya koymaktadır. zdi'in (2005) aktardığına göre, Wallace ve ark. (2000) yaptıkları çalışmada, 21 yaşındaki Amerikalı kadınların yalnızca %30'unun, aynı yaş grubu erkeklerin ise %42'sinin düzenli olarak sportif faaliyetlere katıldıklarını belirlemişlerdir. Bu çalışmaların sonuçlarını göz önüne aldığımızda bizim yaptığımız analiz sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir (93).

Araştırmaya katılan ğrenci ailelerinin gelir düzeyleri incelendiğinde ailelerin büyük bir çoğunluğunun düşük gelir düzeyine (253 %36,9'u 501-1000 TL arasında gelir elde etmekte) sahip olduğu gözlenmiştir. 0-501 TL gelire sahip olan aile sayısı 188 (%27,4), 1001-2000 arasında gelire sahip aile sayısı 132 (%19.3), 2001-3500TL arasında gelir sağlayan aile sayısı 86(%12.6) ve en yüksek gelir düzeyine sahip aile sayısı (3500TL ve üstü) 26 (%3.8)'dir. Öğrencilerin ailelerinin gelir düzeyleri dikkate alınarak spora katılım düzeyleri ve iletişim beceri düzeyleri incelendiğinde gelir düzeyleri ile sportif faaliyetlere katılım düzeyleri arasında ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmüştür. Gelir seviyesi yüksek olan kişilerin sportif faaliyetlere katılımı gelir seviyesi düşük kişilere göre yüksektir. Bunun sebepleri arasında gelir seviyesi düşük ailelerin zaman, maddiyat ve ulaşım imkankarının kısıtlı olması söylenebilir.

Araştırmanın bir diğer sonucuna göre ailelerin gelir düzeyleri ile iletişim beceri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmüştür.

Öğrenci annelerinin eğitim düzeyine bakıldığında büyük bir çoğunluğunu 400 (%58,4) kişi ile Ortaokulu mezunu anneler oluşturmaktadır. Bunun dışında öğrencilerin annelerinin 229 (%33. 4)'ünün ortaöğretim mezunu, 49 (%7,2)'ünün lisans ve 7 (%1,0)'ünün lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre sportif faaliyetlere katılım ve iletişim becerileri karşılaştırıldığında anlamlı farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin baba eğitim düzeyi incelendiğinde; Ortaokulu mezunu babaların sayısı 275 (%40,1), ortaöğretim mezunu baba sayısı 274 (%40,0), lisans mezunu baba sayısı 88 (%12,8) ve lisansüstü eğitim almış baba sayısı 48 (%7,0) olarak bulunmuştur. Baba eğitim düzeyine göre öğrencilerin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ve iletişim beceri düzeylerinin değişmediği görülmektedir. Öğrencilerin anne ve babalarının sportif faaliyetlere katılım ve iletişim beceri düzeylerinde etkili faktörler olmadığı düşünülmektedir.

Anne-babanın eğitim düzeyinin iletişim düzeyi üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Eğitimi yükseköğrenim olan anne-babaya sahip sporcuların iletişim düzeyi, eğitim düzeyi ilk ve Ortaokulu olan anne-babaya sahip sporcuların iletişim düzeyinden daha yüksektir. Yine

ortaöğretim düzeyinde eğitim almış olan anne babaları olan sporcular, Ortaokul düzeyinde eğitim almış olan sporculara oranla daha iyi iletişim göstermektedirler. Ortaya çıkan bu sonuç da çalışmamızı desteklememektedir (94).

Demirhan (1995) yapmış olduğu bir araştırmasında, sporun bireyin bilişsel, duyuşsal (sosyal) ve devinişsel gelişimine olumlu katkılar sağladığını vurgulamaktadır. Sportif faaliyetlere katılım öğrencilerin bilişsel gelişimine olumlu katkılar sağlamakta ve başarı düzeyinde artış sağlayabileceği düşünülmektedir (95).

Koruç ve Bayar (1989), sosyo-ekonomik düzeyin bazı uyum alanları ve uyum yöntemleri üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Sosyal ilişkiler, coşkusal denge, duygusal durum, gerçeğe uyum ve liderlik davranışı açısından üst sosyo-ekonomik düzeyde olan öğrenciler, alt sosyo-ekonomik düzeyden gelen öğrencilere oranla daha iyi durumdadırlar (96).

Koç'un (2000) yapmış olduğu bir diğer araştırmada ise; üst sosyo-ekonomik düzeyden gelen öğrencilerin iletişimin orta ve düşük sosyo-ekonomik düzeyden gelenlerinkinden daha yüksek olduğu elde edilen bulgular arasındadır. Düşük sosyo-ekonomik düzeyden gelen ailelerin genellikle eğitim düzeylerinin de düşük olduğu ve çocuklarına sert, baskıya dayalı disiplin uyguladıkları, bu durumun da bireylerin iletişim düzeylerini olumsuz yönde etkilediği şeklindedir. Literatürde yer alan bu çalışmalar da araştırmayı destekler niteliktedir (94).

Özdiñ'in (2005) aktardığına göre; toplumun farklı sınıflarından bireylerin spora katılımlarını konu alan çalışmalarında McPherson ve ark. (1989) değişik toplumlarda spordaki sınıf etkisini incelemişlerdir. Araştırmacılar sporla ilgilenim düzeyinin sosyal sınıf ile pozitif ilişkili olduğunu, alt sosyal sınıfın spor aktivitelerine katılımının üst sosyal sınıfa göre daha az olduğunu tespit etmişlerdir (97).

Selçuk(2006) yaptığı araştırma neticesinde, anne mesleğinin çocukların sportif faaliyetlere yönelmesinde etki eden bir unsur olduğunu tespit etmiştir. Bu araştırmada serbest meslekle uğraşan annelerin % 56'sının çocukları spora katılma noktasında teşvik ettiğini saptamıştır. Memur ve emekli annelerin ise çocukları yönlendirme konusunda düşük düzeyde olduğu sonucuna varmıştır (98).

Ekici, Bayraktar ve Uğur(2009) tarafından yapılan araştırmada, ortaöğretim öğrencilerini ders dışı sportif faaliyetlere yönlendirme konusunda en çok beden eğitimi öğretmenlerinin(% 59,6) etkili olduğunu tespit etmişlerdir. Bunu arkadaş çevresi(23,7) izlemektedir. Okul yöneticileri, veliler, rehber öğretmenler ve diğer branş öğretmenlerinin öğrencileri yönlendirme konusunda düşük oranda olduğu tespit edilmiştir (99).

Gülay(2008) ortaöğretim öğrencilerine yönelik yaptığı araştırmada beden eğitimi derslerini işbirlikli öğretim şeklinde yapılmasının berieylerin sosyalleşmesinde önemli bir katkı sağladığı sonucuna varmıştır (100).

Keskin(2014) konuyla ilgili yaptığı bir araştırmada ,gelecek nesillerin sosyal olarak sağlıklı birer birey olarak yetişmesinde sporun önemli bir yere sahip olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca bu kapsamda en önemli görevin ailelere düştüğünü belirtmiştir. Ailelerin çocukları spora teşvik etmeleri gerektiğini ve spor yapmanın sağlıklı yaşam için en önemli unsur olduğu konusunda bilgilendirme yapmasının önemli olduğunu belirtmiştir (101).

Tokgöz, Demiroğlu ve Aslan(2015) yaptıkları araştırma sonucuna göre, ortaokul döneminde bulunan çocukların serbest zaman değerlendirme tercihlerinde cinsiyetin belirleyici bir etken olduğunu tespit etmiştir. Bu dönem içerisinde bulunan kadın ve erkek çocukların tercihlerinin farklı olmasının sebeplerini arasında en önemli unsurun Türk toplumunda oluşmuş cinsiyetlere göre farklı yetiştirme tarzından kaynaklandığını, dolayısıyla çocukların ilgi alanlarının farklı olduğu sonucuna varmışlardır (102).

Salar(2015) ortaöğretim öğrencilerine yönelik yaptığı bir araştırmada, boş zamanlarda sportif faaliyetlere katılım durumunda cinsiyetlerin belirleyici bir etken olduğunu tespit etmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin spor etkinliği yaparken tercihlerinin farklı olduğunu belirlemiştir. Ayrıca cinsiyet farklılıklarının sporun faydaları konusunda da farklı düşüncelere sahip olduğu sonucuna varmıştır (103).

Hünük, Özdemir, Yıldırım ve Aşçı(2013) tarafından yapılan çalışmanın bulgularına göre, bireylerin fiziksel aktivitelere katılmalarında sosyal çevrenin önemli olduğu vurgulanmıştır. Bu yaş grubundaki çocukların en çok desteği akran grubu olduğu fakat ailenin, özellikle annenin verdiği sosyal desteğin çocukların spor aktivitelerine katılmasında önemli yer teşkil ettiği tespit edilmiştir (104).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amaçlarından biriside Ortaokul öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ile iletişim beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin tespit edilmesidir. Araştırmanın sonuçlarına göre çalışmaya katılan öğrencilerin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ile iletişim beceri düzeyleri arasında düşük düzeyde pozitif bir korelasyon olduğu belirlenmiştir.

Bu konu ile yapılabilecekler gözden geçirildiğinde okullarda verilen eğitim öğrencinin stres yaşamasına, akademik baskı altında olmasına en büyük etken olduğu için okul yönetiminin bu olumsuzlukları bertaraf etmesi için bir farkındalık oluşturması gerekmektedir.

Ebeveynlerin çocuklarını yüksek prestijli ve gelir seviyesi yüksek mesleklere yönlendirmek yerine, çocuklarının sevdikleri ve mutlu olacakları işlere yönlendirmeleri hususunda aileler konunun uzmanları tarafından verilecek seminer ve eğitimler ile bilinçlendirilebilir.

Öğrenciler psikolojik olarak rahatlamak adına kendileri için okul dışında yapabilecekleri, spor ve değişik aktivite ve organizasyonlar yapabilirler.

Sonuç olarak, sporun bu ve benzeri birçok faydalarının açığa çıkarılması için bu alanda düzenlenecek bilimsel içerikli çalışmalara gereksinim duyulmaktadır. Bu gereksinimin giderilmesinde, üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokulları bölümlerinin öncülük etmeleri gerekmektedir. Konu üzerine düzenlenecek bilimsel çalışmaların sayısı arttıkça, sporun insan yaşamındaki fonksiyonları daha verimli analiz edilebilecek ve spor Türkiye’de hak ettiği yeri bulabilecektir.

Yapılan araştırma, sadece Kilis ilinde bulunan altı ortaokulu kapsayan bir çalışmadır. Buna benzer araştırmalar daha geniş kitleyi kapsayacak şekilde ve farklı şehirlerdeki öğrenci grupları arasında karşılaştırma yapılabilir.

Bu araştırma nicel araştırma teknikleri kullanılarak yapılmış bir araştırmadır. Konunun daha detaylı incelenebilmesi için bundan sonraki yapılacak araştırmalarda farklı araştırma teknikleri kullanılabilir.

7. KAYNAKLAR

1. Yavuzer, H. Çocuğu Tanımak ve Anlamak. İstanbul, Remzi Kitapevi, s.21-129-130, 2004.
2. Kağıtçıbası, Ç. Günümüzde İnsan Ve İnsanlar. İstanbul, Evrim Yayınevi, s.401, 2008.
3. Çubukçu, Z. Gültekin, M. “Ortaokulu Öğrencilerine Kazandırılması Gereken Sosyal Beceriler”. Ankara, Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 37, s.157, 2006.
4. Yüksel, Ş. F. Kişilerarası İlişkiler Ve İletişim Becerileri. İstanbul, Remzi Kitapevi, s.342, 2004.
5. Dökmen, Ü. İletişim Çatışmaları ve Empati. İstanbul, Sistem Yayıncılık, s.157, 1994.
6. Dökmen, Ü. İletişim çatışmaları ve empati. İstanbul, Sistem Yayıncılık, s.37, 2001.
7. Yiğiter, K. “Kocaeli İlinde Görevli İlk Ve Ortaöğretim Kurumlarında Çalışan Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Empati Becerilerinin İncelenmesi(Kocaeli Örneği) ”. Sakarya Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2008.
8. Demir, M., Filiz, K. Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Okuyan Öğrencilerin Barınma Ve Beslenme Durumlarının Araştırılması. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Gazi Üniversitesi, Cilt 5,Sayı 2, s. 225-234, 2004.
9. Dalkılıç, M. "Ortaokulu Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi." Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ,Yüksek Lisans Tezi, s.2, 2011.
10. Yazarer, İ., Taşmektepligil, M. Y., Ağaoğlu, Y. S., Ağaoğlu, S. A., Albay, F. ve Eker, H. Yaz Spor Okullarında Basketbol Çalışmalarına Katılan Grupların İki Aylık Gelişmelerinin Fiziksel Yönden Değerlendirilmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2(4), s. 169, 2004.
11. Efe, M., Öztürk, F., Koparan, Ş. "Bursa İlindeki Faal Futbol Hakemlerinin Problem Çözme Ve Atılganlık Düzeylerinin Belirlenmesi." Spormetre Dergisi, Cilt 6,Sayı 2, 2008.
12. Erden, P.,Körükçü, E. ‘Bornova İlçesi Çim Spor Yüzeyleri Planlama ve Uygulama Tekniği Üzerine Araştırmalar’ Konulu, Diploma Tezi, İzmir, 1997.
13. Köknel, Ö. İnsanı anlamak, İstanbul, Altın Kitaplar, s.35, 2005
14. Budak, S. Psikoloji sözlüğü, Ankara, Bilim ve Sanat, s.390, 2005

15. Toy, B.Y. Kalabalık Sınıflarda Öğrenci Merkezli Öğretim uygulaması Etkinliklerin Değerlendirilmesi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Cilt 5,Sayı 3, 2007.
16. Özer, A. Kadir. İletişimsizlik Becerisi, İstanbul, Varlık Yayınları, s.5, 1995
17. Usluata, A. İletişim, İstanbul, İletişim Yayınları, Yeni Yüzyıl Kitaplığı, s.13, 1995.
18. Evliyaoğlu, G. İnsan ve Toplum İletişiminde Psikolojik Süreçleri, Ankara, Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, s.48-49, 1999.
19. Cüceloğlu, D. İçimizdeki Çocuk, İstanbul, Remzi Kitapevi, s.67, 1993.
20. Erkal, E., M. Sosyolojik Açından Spor, Ankara, Türk Dünyası Araştırma Vakfı Yayınları, s.12-13, 1992.
21. İnal, A.N. Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş, Konya, Desen Ofset Matbaacılık, 19-23-90, 1998.
22. Martens, R. Coaches Guide To Sport Psychology Champaing Human Kinetics, p.47, 1987.
23. Başar, H. Sınıf Yönetimi Öğretmen El Kitabı, İstanbul, Morpa Ofset, s.57-68, 2012.
24. Gürgen, E. Örgütlerde İletişim Kalitesi, İstanbul, Der Yayınevi, s. 26, 1997.
25. Dökmen, Ü. İletişim Çatışmaları ve Empati Sanatta Ve Günlük Yaşamda, İstanbul, Remzi Kitapevi, s.48, 2012.
26. Akvardar, Y., Demiral, Y., Günay, T. Temel İletişim Becerileri Eğitimi, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, s.9, 2005.
27. Maletasta, C.Z. ve Izard, C.E. Emotion Communication Skills İn Young, Middle, Aged, And Older Women. Psychologyand Aging, 1987.
28. Cunningham, M.R. Personality And The Structure Of The Nonverbal Communication Of Emotion. Journal Of Personality, 1977.
29. Dönmezer, İ. Eğitim Psikolojisi, İzmir, Ege Üniversitesi Basımevi, s.118-124, 1997.
30. Korkut, F. “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları”, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 7 (2), 1996.
31. Glinow, A. V., Mcshane, S. L. Örgütsel Davranış, Ankara, Ekim Yayınları, s.118-124, 2016.

32. Burgoon, J.K., Buller, D.B. Nonverbal Communication: The Unspoken Dialogue. New York: Harper & Row, p. 113-116, 1989.
33. Korkut, F. “Yetişkinlere Yönelik İletişim Becerileri Eğitimi”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2005.
34. Yüksel, Ş. F. Grupla İletişim Becerileri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerine Etkisi, Ankara, Gazi Üniversitesi, Doktora Tezi, 1997.
35. Demirci, E. İletişim Becerileri Eğitiminin Mesleki Eğitim Merkezi’ne Devam Eden Genç İşçilerin İletişim Becerilerini değerlendirmelerine Etkisi, Ankara, Hacettepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2002.
36. Işık, A.Z. İletişim Becerileri Konusunda Ebeveynlere Verilen Eğitimin İletişim Çatışmalarına Girme Eğilimi Üzerindeki Etkisi, İstanbul, Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 1993.
37. Didow, S.M. & Eckerman C.O. Toddler Peers: From Nonverbal Coordinated Action To Verbal Discourse, Social Development, 10(2), p.485-491, 2001.
38. Berglund, E., Eriksson, M., Westerlund, M. Communicative Skills İn Relation To Gender, Childcare And Socioeconomic Status İn 18-Month Old Children. Scandinavian Journal Of Psychology, s.456-457, 2005.
39. Siegel, C.M., Gregora, A. W. “Communication Skills Of Elderly Adults”. J.Commun. Disord, 18, 1985.
40. Bulut Bozkurt, N. “Ortaokulu Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerilerine İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2 (4), 2004.
41. Erkal, M. Sosyoloji(Toplum ve Bilim),İstanbul, 1991.
42. Fişek, K. Türkiye’de ve Dünya’da Spor Yönetimi, Ankara, Bağırğan Yayınevi, s.34-35, 1998.
43. İşler, H. Beden Eğitimi Ve Spor Bilgileri, İstanbul, Ol Kitap, s.124-125, 2012.
44. Yıldırım, İ., Yetim, A., Şenel, Ö. “Farklı Cinsiyetteki Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri”, Bed. Eğt. Spor Bil. Der. I. S.56, 1996.
45. Orkunoğlu, O. Voleybol Antrenörünün El Kitabı, B.T.G.M., Ankara, Voleybol Federasyonu Yayını, 1985.

46. Voigt, D. Spor Sosyolojisi, Çev. Ayşe Atalay, www.sporbilim.com/spor.htm/ (18.04.2009),1998.
47. Aracı, H. Okullarda Beden Eğitimi, Ankara, Bağırhan Vakfı Yayınları, s.13-14-15, 1999.
48. Güven, O. Türklere Spor Kültürü, Ankara, Atatürk Spor Merkezi Yayını, 1992.
49. Akıncı, Y.A. Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin Sosyalleşme Süreci ve Şahsiyetin Oluşmasında Katkısı, Kütahya, Dumlupınar Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2007.
50. Öztürk, F.(1998). Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Ankara, Bağırhan Yayınevi, s.61-71, 1998.
51. Erkal, M. Sosyolojik Açından Spor, İstanbul, Filiz Kitabevi, s.12-13, 1982.
52. Gillet, B. Spor Nedir? Çev. Durak, M., İstanbul, Filiz Kitabevi, s.191, 1982.
53. Tezcan, M. Boş Zamanlar Sosyolojisi, Ankara,s.102, 1997.
54. Ataman, A. Antropometri, Ankara, Resimli Posta Matbaası,s.24, 1974.
55. İşler, H. Sınıf Ve Sporda Yönetim İle Organizasyon, Niğde, s.101,2005.
56. Gündüz, H. Eğitici Kol Çalışmalarının Etkililiği ile İlgili Öğretmen ve Yönetici Görüşleri, Ankara, Hacettepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi,1997.
57. Karaküçük, S. Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme, Kavram, Kapsam ve Araştırma, Ankara, Remzi Kitabevi, s.16,1995.
58. Taşmektepligil M. Y. “Elit Düzeyde Spor Yapanların Spora Yönelmelerinde ilk Ve Ortaöğretim Kurumlarının Etkisi Üzerine Bir Araştırma”, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 1 Ocak, s.39-46,1997.
59. Kirazlıoğlu, Z. “Ders Dışı Sportif Etkinliklerde Okul, Kulüp Ve Yerel Yönetimlerin İşlevlerine Genel Bir Bakış”, Ankara, Amatör Spor Dergisi Yayın Organı, Sayı: 48, s.26-29, 1992.
60. Pehlivan, Z. Ankara Merkez Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders Dışı Spor Faaliyetleri Üzerine Bir Araştırma, Ankara, Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 1989.
61. Ayakyay, S. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu Bildiriler, Paneller, Tartışma, 19-21 Aralık İzmir, Milli Eğitim Basımevi, s.30, 1992.

62. Açıkkada, Ç., Ergen, E. Sporda Gelişim ve Başarının Temelleri, Ankara, Bilim Teknik Dergisi, s.18-19, 1987.
63. Tatlıdil, E. Toplum Eğitim ve Öğretimi, İzmir, Evrim Matbaacılık, s.140-141, 1993.
64. Göröl, M. Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş, Isparta, Tuğra Ofset, s. 88-89, 2001.
65. Erkal, M. Sosyolojik Açından Spor, İstanbul, Der Yayınları, s.119-122, 1996.
66. Aracı, H. Okullarda Beden Eğitimi, Ankara, Bağırhan Vakfı Yayınları, s.14, 1992.
67. Yazarer, İ., Taşmektepligil, M.Y., Ağaoğlu, Y.S., Ağaoğlu, S.A., Albay, F. ve Yamaner, F. Beden Eğitimi ve Sporda Temel İlkeler, Ankara, Ekin Kitabevi, s.8-9-10, 2001.
68. Tamer, K. Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları, s.6, 1998.
69. Karakuş, A. Etkili eğitim Denetimi, Malatya, İnönü Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 1999.
70. Özer, D.S., Özer, K. Çocuklarda Motor Gelişim, Antalya, s.5,1998.
71. Günay, M. Egzersiz Fizyolojisi, Ankara, Bağırhan Yayınevi, s.120, 1999.
72. Akgün, S. Amerikalı Misyonerlerin Anadolu'ya Bakışları, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırmaları Merkezi Dergisi, Sayı 3, s.1, 1992.
73. Aracı, H. Okullarda Beden Eğitimi, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, s.168-169, 2004.
74. Açak, M., Ilgın, A., Erhan, S. Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı, Malatya, Morpa Kültür Yayınları, s.4, 1997.
75. Çakmakçı, S. Okullardaki Beden Eğitimi Dersinin ve Faaliyetlerinin Öğrencilerin Sosyalleşmelerine Etkileri, Kütahya, Dumlupınar Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2001.
76. Özkalp, E. Davranış Bilimlerine Giriş, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları, s.31, 2004.
77. Seraslan, M.Z. "Spor Talebini Yönlendiren ve Etki den İç ve Dış Pazarlama Çevresi Faktörlerine İlişkin Araştırma", İstanbul, Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu 2. Spor Bilimleri Kongresi, 8-9 Mayıs, 1997.
78. Sayın, Ö. Aile Sosyolojisi, Ailenin Toplumdaki Yeri, İzmir, Ege Üniversitesi Yayınları, s.2, 1990.

79. Muluk, E. G. Alt Sosyo-Ekonomik Düzeyde ki Ailelerin Aile Yapıları ve Anne Çocuk İlişkisinin İncelemesi, Ankara, Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2004.
80. Salk, L. Çocuğun Duygusal Sorunları, İstanbul, Remzi Kitapevi, s.98, 1998.
81. Erdemli, A. Türk-Alman Kültür Diyalogunda Spor Ahlakı ve Spor Felsefesine Yeni Yaklaşımlar, İstanbul, Meva Yayıncılık, s.49, 1991.
82. Kılıcıgil, E. Sosyal Çevre- Spor İlişkileri, Ankara, Bağırhan Yayınevi, s.39, 1998.
83. Akça, Ü. Aile İçi İletişim ve Eğitime Etkisi, Milli Eğitim Dergisi, Sayı 135, 134-141, 1997.
84. Aziz, H. Ortaokulu Okulu Öğrencilerinin Başarısında Aile Faktörü, Sakarya Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2001.
85. Erden, M. Öğretmenlik Mesleğine Giriş, İstanbul, Epsilon Yayıncılık, s.88, 2005.
86. Muratlı, S. Çocuk ve Spor, Ankara, Bağırhan Yayınevi, s.13, 1997.
87. Hasipek, S. Ailenin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Yapısında Kadının Yeri ve Önemi, 1. Aile Şurası Bildirileri, 1990.
88. Canovalı, Y. "Ailenin Görevleri ve Eğitimde Ailenin Misyonu", Ankara, Eğitim Yazıları Dergisi, Sayı 1, s.62,1999.
89. Balcı, S. Danışma Becerileri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyine Etkisi, Samsun, 19 Mayıs Üniversitesi, Doktora Tezi, 1996.
90. Büyüköztürk, Ş. Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara, Pegem Akademi, s.67, 2008.
91. Kelinske, B., Mayer, B.W. & Chen, K.L. "Perceived Benefits From Participation In Sports: A Gender Study", Women In Management Review, 16(2), 2001.
92. Özdiñç, Ö. Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Sporun ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri, Ankara, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi,Cilt III,Sayı 2, 2005.
93. Wallace, P., Cowie, H.; Peer Sport In Action,London:Sage.
94. Koç, G. Etkin Öğrenme Yaklaşımının Eğitim Ortamlarında Kullanılması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,Sayı 19, 2000.
95. Demirhan, G. "Spor Eğitiminin Bireyin Gelişimindeki Yeri", Ankara, Çalışma Ortamı Dergisi, Sayı 22, 1995.

- 96.** Koruç, Z., Bayar, P. Sporun Kişilik Üzerine Etkileri, Ankara, Sesam Arşivi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları, Sayı 33, 1989.
- 97.** Mcpherson, M. D., Davis, Z. T. “Story Map Instruction: A Road Map for Reading Comprehension”, The Reading Teacher, 1989.
- 98.** Selçuk, T. Ortaöğretim Öğrencilerinin Ders Dışı Etkinliklere katılımı Ve Sorunları(Mersin İli Örneği) Yüksek Lisans Tezi, Mersin, Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2006.
- 99.** Ekici, S. Bayraktar, A. Ve Uğur, A. O. Ortaöğretim Kurumlarındaki Yöneticileri Ve Öğrencilerin Ders Dışı Etkinliklere Bakış Açılarının İncelenmesi, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6(1), 430-444, 2009.
- 100.** Gülay, O. Ortaöğretim 9.Sınıf Beden Eğitimi Dersinde, İşbirlikli Oyunların öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerine Ve Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi, Bolu, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
- 101.** Keskin, Ö. Çocuklarda Beden Eğitimi Ve Spora Katılımının Sosyal Gelişim Üzerine Etkileri, Uluslararası Multidisipliner Ve Akademik Araştırmalar Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, 2014.
- 102.** Tokgöz, M., Demiroğlu, B., Aslan, Y. Ortaokul Öğrencilerinin Serbest Zaman Tercihlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi, Uluslararası Multidisipliner Ve Akademik Araştırmalar Dergisi, Cilt 2, Sayı 3, 2015.
- 103.** Salar, B. Ortaöğretim Öğrencilerinin Ders Dışı Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyleri Ve Sorunları, Burdur, Yüksek Lisans Tezi(Burdur, Isparta, Denizli Örneği), 2015.
- 104.** Hünük, D., Özdemir, R.A., Yıldırım, G., Aşçı, H. 6. - 8. Sınıf Öğrencilerinin Fiziksel Aktiviteye Katılımında Algıladıkları Sosyal Desteğin Rolü, Eğitim Ve Bilim Dergisi, cilt: 38, Sayı: 170, 2013.

8.TABLolar DİZİNİ

Sayfa No:

Tablo 1: Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyini Belirleme Ölçeğine İlişkin Sonuç	35
Tablo 2: İletişim Beceri Düzeyini Belirleme Ölçeğine İlişkin Sonuç.....	35
Tablo 3: Araştırma Grubunun Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	35
Tablo 4: Cinsiyet Değişkenine Göre Spor Faaliyetlerine Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puan Ortalamaları.....	36
Tablo 5: Cinsiyet Değişkenine Göre Spor Faaliyetlerine Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması	36
Tablo 6: Araştırma Grubunun Sınıflara Göre Dağılımı	37
Tablo 7: Sınıf Değişkenine Göre Spor Faaliyetlerine Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması	37
Tablo 8: Araştırma Grubunun Okullara Göre Dağılımı	38
Tablo 9: Araştırma Grubunun Öğrenci Ailelerinin Gelir Düzeyi	39
Tablo 10: Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Spor Faaliyetlerine Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması.....	40
Tablo 11: Araştırma Grubunun Ebeveynlerinin Eğitim Düzeyi	41
Tablo 12: Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sportif Faaliyetlere Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması	42
Tablo 13: Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Sportif Faaliyetlere Katılım Ve İletişim Beceri Düzeyi Puanlarının Karşılaştırılması	43
Tablo 14: Spor Faaliyetlerine Katılım İle İletişim Beceri Düzeyi Puanları Arasındaki Korelasyon Analizi.....	43

9. EKLER DİZİNİ

1. Anket Formu.....	59
2. Kilis Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzni	61
3. Etik Kurul Raporu.....	62

10. EKLER

ANKET

Sevgili Öğrenciler, Bu anket, ” Ortaokul öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılım düzeyi ve iletişim becerileri arasında ilişkinin incelenmesi” konulu bir araştırma için veri toplamak amacıyla düzenlenmiştir. Vereceğiniz cevapların, samimi duygularınızı yansıtırması önemlidir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Bed. Eğt. Öğr. Mehmet ÇOBAN

1.Yaş	2.OÖBP	3.Cinsiyetiniz		4.Sınıfınız			5-Okulunuzun adı		
...	...	Erkek	Kadın	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf			
6.Annenin eğitim düzeyi				7.Babanın eğitim düzeyi					
Ortaokulu ()	Ortaöğretim ()	Lisans ()	Lisansüstü ()	Ortaokulu ()	Ortaöğretim ()	Lisans ()	Lisansüstü ()		
8.Ailenizin gelir düzeyi		0-500 ()	501-1000()	1001.2000 ()	2001.3500()	3501-üstü()			
9 ile 15. Soru arasındaki bölüm sportif faaliyetlere katılım düzeyinizi belirlemek içindir. Size uygun seçeneği işaretleyiniz.					1 😊	2 😊	3 😊	4 😊	5 😊
					Hiç bir Zaman	Nadiren	Zaman Zaman	Çoğu Zaman	Her Zaman
9.Okul dışı zamanlarınızda spor yapıyor musunuz?									
10.Okulunuz bünyesindeki müsabakalarda sınıf takımlarında görev alıyor musunuz?									
11.İlçede düzenlenen müsabakalarda, okul takımlarında görev alıyor musunuz?									
12.İl genelindeki müsabakalarda, okul takımlarında görev alıyor musunuz?									
13.Grup müsabakalarında okul takımlarında görev alıyor musunuz?									
14.Türkiye şampiyonasında okul takımlarında görev alıyor musunuz?									
15.Okul takımları dışında herhangi bir spor kulübünde lisanslı olarak spor yapıyor musunuz?									
16.ile 60.Soru arasındaki bölüm iletişim beceri düzeyinizi belirlemek amacıyla verilmiştir. Size en uygun seçeneği işaretleyiniz.									
16.İnsanları anlamaya çalışırım.									
17.iletişimde bulunduğum insanlardan gelen öğüt ve önerileri içtenlikle dinlerim.									
18.Konuşurken, etkili bir göz iletişimi kurabilirim.									
19.genelde eleştirilmekten hoşlanmam.									
20.Dikkatimi karşımdakinin ilgi alanı üzerinde toplayabilirim.									
21.Kişilerin, anlatmak istediklerini dinlemek için yeterince zaman ayırırım.									
22.Karşımdaki kişiye genellikle söz hakkı veririm.									
23.Karşımdaki kişiyi dinlerken hayal kurarım.									

24. Başkaları konuşurken sabırsızlanırım, onların sözünü keserim.					
	1	2	3	4	5
					
25. İnsanları dinlerken sıkıldığımı hissederim.					
26. Eleştirilerimi karşımdaki kişiyi incitmeden iletirim.					
27. Konuşurken ilk adımı atmaktan çekinmem.					
28. Konuşurken açık, sade ve düzgün cümleler kurarım.					
29. Karşımdaki kişiyle aynı görüşü paylaşmasam bile fikirlerine saygı duyarım.					
30. İletişimde bulunduğum kişinin yüzüne baktığım halde sözlerini dinlemediğim olur.					
31. Karşımdaki kişinin konuşmaya ve dinlemeye istekli olup olmadığını anlamaya çalışırım					
32. Yanlış tutum ve davranışlarımı kolaylıkla kabul ederim.					
33. Dinlediğim kişiyi daha iyi anlamak için sorular yöneltirim.					
34. Dinleyenin anlamaz görüldüğünde, iletmek istediklerimi tekrarlar, yeni kelimelerle ifade eder, özetlerim.					
35. İnsanlarla görüşürken, bilerek onları rahatlatacak şeyler yaparım.					
36. Dinlerken, karşımdaki kişinin sözünü kesmemeye özen gösteririm.					
37. Küs olduğum birisiyle barışmak istediğimde ilk adımı atmaktan çekinirim.					
38. Karşımdaki kişinin bana ters düşen duygu ve düşüncelerini yargılarım.					
39. Ses tonumu konuyu özelliğine göre ayarlayabilirim.					
40. Genellikle insanlara güvenirim.					
41. Karşı cinsten biriyle iletişim kurduğumda rahatsızlık duyarım.					
42. Başkalarını dinlemek mecburiyetinde olmadığımı düşünürüm.					
43. Özür dilemek bana zor gelir.					
44. Tartışma sonunda, savunduğum düşüncelerin yanlış olduğunu kabul edebilirim.					
45. Konuşurken sözümün kesilmesinden rahatsız olurum.					
46. İnsanları kontrol etmeye ve istediğim kalıba sokmaya çalışırım.					
47. İletişim kurduğum kişinin tutumundan daha çok sorununu anlamaya çalışırım.					
48. Çevremdeki insanlara karşı ilgisiz kaldığım kanısındayım.					
49. Çoğunlukla duygularımdan emin olamıyorum.					
50. İletişim kurduğum kimse tarafından anlaşılmaktan mutluluk duyarım.					
51. Başkaları ile ilişkilerimi bozacak çıkışlar yapabilirim.					
52. Karşımdaki kişiye güvenmek beni mutlu eder.					
53. Her insanı olumlu beklentilerle karşılarım.					
54. İletişim kurduğum kimselerden, bir şeyler alır ve onlara da bir şeyler verdiğimi hissederim.					
55. İnsanlara cevaplama zorlanacakları ani sorular yöneltirim.					
56. Beni rahatsız eden duygularımı iletmekte sıkıntı çekerim.					
57. Öneride bulunduğum kişinin öneriye açık olup olmadığına dikkat ederim.					
58. İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissederim.					
59. Kendimi karşımdaki kişinin yerine koyarak, duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışırım.					
60. Düşüncelerimi başkalarına tam olarak iletmekte zorluk çekerim.					

T.C.
KİLİS VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 21722023-605.01-E.3042979
Konu : Araştırma İzni

08/03/2017

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
(Genel Sekreterlik)

İlgi : 13.02.2017 tarih ve E.2317 sayılı yazınız.

İlgi yazınız gereği Üniversiteniz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, tezli yüksek lisans programı öğrencisi Mehmet ÇOBAN'ın "Kilis İli İlköğretim İkinci Kademe(ortaokul) Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi" konulu tez çalışmasını yapmasının uygun görüldüğüne dair Araştırma Değerlendirme Formu ekte gönderilmiş olup araştırma neticesinin sonucunun rapor olarak müdürlüğümüze gönderilmesi hususunda;
Gereğini rica ederim.

Ertuğrul AVCI
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK : Form

Habip GENC
Memur
Gözetim
Asıl İl Müdürü

Akpınar Cad. İl Millî Eğitim Binası Kat:1 79100-KİLİS
☎: (0 348) 813 28 28-127 ☎: (0 348) 813 12 64
✉: kilismem@meb.gov.tr Elektronik Ağ: http://kilis.meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için iritibat:Şehri KARACOŞKUN Ş.Md.

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden c6e5-648a-397e-9513-b739 kodu ile teyit edilebilir.

**KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU**

BAŞVURU BİLGİLERİ	Araştırmanın Başlığı	Kilis İli Ortaokul Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi		
	Sorumlu Araştırmacı	Yrd.Doç.Dr. Haydar İŞLER		
	Başvuru Tarihi	01.12.2016		
	Protokol No	278		
ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	Anket çalışmaları			
ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☐	ÇOK MERKEZLİ ☒	ULUSAL ☐	ULUSLARARASI ☐
KARAR BİLGİLERİ	Oturum No: 2016/21		Karar No: 02	
	Tarih:28.12.2016			
	Yukarıda başvuru bilgileri verilen araştırma dosyası; araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve araştırmanın gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel yönden sakınca bulunmadığı toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile KABUL EDİLMİŞTİR.			

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU	
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI	

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Araştırma ile ilişki		Katılım		İmza
			E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Başkan Prof. Dr. Metin KILINÇ	Tıbbi Biyokimya	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Prof. Dr. Sefa RESİM Üye	Üroloji	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Prof. Dr. Hafize ÖKSÜZ Üye	Anestezi ve Reanimasyon	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. İl Nartem AKKEÇECİ Üye	Fizyoloji	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Adnan DOĞANER Üye	Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Murat BAYKARA Üye	Radyoloji	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Burak DOĞAN Üye	Çocuk Cerrahisi	KSÜ Tıp Fakültesi	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
ŞERH (VARSA)							

AY RIZA BEKLER
Fakülte Sekreteri

11. ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı : Mehmet ÇOBAN

Uyruğu : T.C

Doğum Yeri : Kahramanmaraş

Medeni Hali : Evli

e-posta : mehmetcoban46@hotmail.com

Eğitim Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	2018
Lisans	Türkmenistan Beden Eğitimi Ve Spor Enstitüsü	2000

Yabancı Dil

İngilizce

Hobiler

Kitap okumak, spor yapmak, araba kullanmak, yürüyüş yapmak, sinemaya gitmek